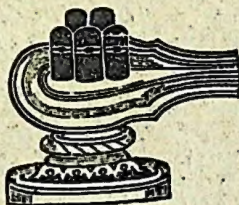

శివధర్మగ్రంథమాల - ద్వితీయ బిళ్ళము.

లింగధారణవిధిః

Q23
3566

సంపాదకుడు.

రావికోటి మఠము వీరభద్రయ్య.

Q23
35G6

7617

Ravi Koti Veerabha -
drayya.

Lingadharanvidhi

7617 ~~1558~~

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

**Please return this volume on or before the date last stamped
Overdue volume will be charged 1/- per day.**

[illegible]

Q23
35G6

7617

Ravi Kati Vecrabha -
drayya.

Lingadharanvidhi

9.194
శాసనసభా కార్యదర్శి
లింగధారణవిధిః

వేదకావ్యస్మృతితీర్థ, ధర్మాచార్య, విద్యానిధి
పండిత చిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారిచే సరిచూడఁబడి

రావీకోటి మఠము వీరభద్రయ్యగారిచే

సాంధ్రతాత్పర్యముగఁ బ్రకటితము.

కా॥ శ॥ గౌరవ., ధాత.

(కాపీరైట్ రిజిస్టర్డ్) 1936. (వెల ౬ అణాలు.)

Q23
3566

గ్రంథములు దొరకు స్థళము.

శివధర్మగ్రంథమాల.

నెం. ౪౨౬౮, సజ్జలాల్ స్ట్రీట్,
సికింద్రాబాద్ దక్కన్.
లేక

రా|| మ|| వీరభద్రదయ్యగారు,
నెం. ౧౬౪౩, ఈసామియాబాజారు,
హైద్రాబాద్ దక్కన్.

శైవభారతీ భవనము.

నెం. ౪౨౬౮, సజ్జలాల్ స్ట్రీట్, సికింద్రాబాద్ దక్కన్.

వీరభద్రుల ప్రాచీనగ్రంథముల సంగ్రహమొక్కచోటలేనం
దున మరవిషయములందు చర్చలు జరిగినప్పుడు ఉపయోగవ
డుటలేవు. మతియు దమయింట డికి మురిగి నశించిపోవుచు
న్నను కొందరు కాళవత్రగ్రంథములను విధ్వాంసులకుజూపనైన
జూపరు. ఆయినను వదిలంపక్కరములనుండి విశేషముగెబరి
శ్రమించి వదిత చి|| మ|| వీరభద్రశర్మగారు ౮, ౧౦ వేల రూ
పాయల వెలగల వివిధకాస్త్రగ్రంథములను సంపాదించి వైనా
మముతో నొకగాష్ట్రైటరీని స్థాపించినారు. కావున నికమీద
నెవరేకాని తమయింటనుండు ప్రాచీనగ్రంథరాజములను వై భ

SRI JAGADGURU VISHWANATHAN
JNANASASAN JNANAN
LIBRARY
Jangamawadi Math, Var
Acc. No. 7617

ఇట్లు,
వ్యవస్థాపకుడు.

SRI JAGADGU RU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY.

Jangamwidi Math, VARANASI

Acc. No.....11488

వైదికోత్తములగు

శ్రీ మహాంతు మఠము చెన్న బసవయ్యగారు.

భూలోకము. కా.శ. ౧౮౧౦ శివలోకము. కా.శ. ౧౮౫౪. ఛా||
(అంగీరసనామ సం॥ ఛాల్లుణ బ॥ ౧౦ మంగళవారము.)

గ్రంథ సమర్పణము.

గీ॥ కన్న పుత్రునిమాడ్కి న । న్నిన్నియేండ్లు
పెంచి చదివించి వైదిక । సంఘమును
కరుణతోడఁ బ్రసాదించి । కరముదుఃఖ
రాశిలోముంచి ఘట్టణ । మానమందు
శ్రీశివునిజేరి వైదిక । శ్రేష్ఠుడైన
చెన్న బసవమాతులు పద । సన్నిధాన
మునకు నర్పింతు నీగ్రంథ । మును మదీయ
ప్రథమకృతిగాన భక్తిమై । పాఞ్జలారా !

ఇట్లు,

రా || మ || వీరభద్రయ్య.

శివ పూజా విధి .

చాలకాలమునుండి శివమతస్థులకు సక్రమమైన శివపూజావిధిలేకుండెను. ఈలోపమును బోగొట్టుటకై బ్ర. శ్రీ. వండిత చిదిరెమతము వీరభద్రశర్మగారు వివిధశాస్త్రముల బరిశీలించి యొకయుత్కృష్టమగు శివపూజావిధిని రచించినారు. ఇందు “ స్నానవిధి, భూతశుద్ధి, తత్త్వశుద్ధి, షడధ్యశుద్ధి, సంకల్పము, భస్మరుద్రాక్షధారణ, వంచాక్షరన్యాసము, ప్రార్థన, అభిషేకవిధి, నమకచమకములు, పురుషనూక్తము, ఉపచారములు, తీర్థస్వీకారము, పూజాసమాప్తి, ఆనేకములగు శివస్తోత్రములు, గురుస్తోత్రములు, మంత్రపుష్పము, మంగళారకులు, అష్టకములు ” మొదలైనవి సర్వయుక్తముగను శుద్ధముగను వ్రాయబడి అచ్చుకు సిద్ధముగానున్నది. దీనినియెవరైన అచ్చువేయించుచో వారివేరుతో బ్రకటింపఁబడును. కావుననిట్టి మతోవకారకమును ఆవశ్యకమునునగు శివకార్యమునకు తప్పకతోడ్పడగలరని నివేదించుచున్నాము.

జాబువ్రాయుచోటు :-

శివధర్మ గ్రంథమాలా ధ్యక్షులు,

నెం. ౪౨౬౮, నజరాల్ స్ట్రీట్,

సికింద్రాబాద్ దక్కన్.

ఓం సంపాదకీయము.

ముక్తికి మూలసాధనమగు లింగధారణము వీరశైవులకు బ్రాముఖ్యముగా విహితమై యున్నది. ఈ లింగధారణ మత్యంత రవనిర్మమై జీవముతోబాటు సర్వకాల సర్వావస్థలయందు ధార్మ్యము స్వార్తులజన్మదముబోలె నిది సన్యాసాశ్రమమున ద్యాజ్యముకాదు. ఆతిథులై వచ్చిన వరపురుషుల నెందరనాదరించి యుపచరించినను అంగనకు బతియే వరమదైవమైనటుల ఉపాసకుడగు వీరశైవుడు శుభాశుభావసరములలో నైమిత్తికముగ నితరదేవతల నాదరించి సత్కరించినను లింగరూపుడగు శివుడే యుపాస్యదైవము. కావున లింగైక్యమగుదనుక లింగధారణ పూజ లత్యావశ్యకము లగుచున్నవి. ఇట్టి మహత్తరమగు లింగధారణసంస్కారము స్వశాస్త్రముగ నెరవేరకుండుట లోపమని తలంచి శివమూర్తులగు మహంకుమరము శ్రీ జెన్నబసవయ్య మామగారు ముద్రించవలయునని యభిప్రాయముతో అనేక గ్రంథములను వరిశీలించి వ్రాసియుంతలో శివైక్యము నందిరి.

వీరు వైదిక విద్యలందు ఆరితేరి దేవతావ్రతిష్ఠలు మరియు మేధివైలిమె శ్రీరామలింగేశ్వరస్వామి ఉత్సవము మొదలగు వైదికకార్యములను నెరవేర్చియుండిరి. వారితలంపు సంపూర్తి యగుటకు గాను నాయల్పవిద్యకు దగినటుల తెలుగు శాస్త్ర్యమును వ్రాసి ముద్రించిరి.

(న)

ఆంధ్రపీఠావళిలో స్వధర్మజ్ఞానావరణాలు పూజ్యములగు ట జేసి వరమిటులప్రాసంగికముగ నైతము పరిహసించు చున్నారు. ముఖ్యముగ శివ లింగధారణము శివదీక్షలును వి ధ్యుక్తముగ నెరవేరుట లేవు. ఇట్టిలోపనివారణార్థమై ఈలింగధారణవిధి ప్రకటించబడినది. స్వమకాభిమానులై దీని నెక్కువగా ప్రచారమొనర్చి సహాయవడుచో దక్కిన దీక్షావిధి గ్రంథమును ప్రకటించ వలగును.

శ్రీశైలాది మహావర్చిత శిలలనుగాని వంద్రశాంత సూర్య శాంత నర్మదాబాణ శిలలనుగాని తీసికొని పంచనూత్ర ఘటితముగ లింగమును నిర్మించి అనగా :—

శ్లో॥ లింగవృత్త సమంపీఠం తావన్మధ్యం తదున్నతం ।

తదర్ధం గోముఖం పోక్షం పంచనూత్రం ప్రకీర్తితం ।

లింగముయొక్క చుట్టుకొలతకు సరిపోవునటుల పీఠము యొక్క వెడల్పును, మరియు ఎత్తును, చుట్టుకొలతలోనగము లింగముయొక్క పొడవును, గోముఖమును నుండవలయును. సాధారణముగ నిపుడు మనలో నువయోగింపబడుచున్న శ్రీశైల లింగములు కాస్త్రానుకూలముగ లేక బలవమువలె మెత్త గనున్నవి. శివలింగములను * తయారు జేయుటకు నాంధ్రదేశమున నొక కార్యాలయము స్థాపించ వలసియున్నది.

* కర్ణాటకదేశములోనొకచోట కాస్త్రపద్ధతిగా శివలింగములు తయారుచేయబడుచున్నవి. కావలసినవారికి ఆరణ్యాలకు ఒక్కటి చొప్పున మేము పంపించగలము.

లింగధారులలో కొందరు లింగమును చాలగ ప్రేరాడగట్టుట మొదలగు ఆమంగలములను చేయుచున్నారు. “నాభే రథస్థాల్లింగస్య ధారణం పావకారణం” యను ప్రమాణము చొప్పున నాభిభాగమునకు క్రిందుగాగట్టుట మహాపాతకమని నుడివి యున్నారు. కావున ఇక్కనైనను నీ దురాచారమును మానుకొందురు గాక! లింగమును ప్రాచీనావీతి (ముక్తాహారము) వలె కంఠము మీదుగా వక్షస్థలమువరకుగానో లేక వామ భుజము మీదుగానో ధరించ వలయును.

లింగమునకు సజ్జరనమును (కంకిని) చాల ఎక్కువగా బెట్టించుటయు పెద్ద పెద్ద చౌకులను వేసికొనుటయు, చొక్కా మీదుగా ధరించుటయు మున్నగు చిత్ర విచిత్రముల నికమీద విడిచి పెట్టుదురు గాక యని కోరుచున్నాడ.

ఇక గొందరు చోరభయము వలన వెండి, బంగారము లింగపుకాయలను వదలి శివలింగమును వస్త్రమందు ధరించుచున్నారు. ఇది సరికాదు. అట్టివారు శ్రీగంధము చెక్కతో చేయబడిన కాయల నువయోగింపవచ్చును. బాలకులు, యతులు, దీక్షలుకానివారలు ఎట్లు ధరించినను సహజముగా పీఠశైవులందరును మువ్వదియారు పోగులు గలిగినట్టి శివసూత్రము (లింగసూత్రము శివదారము) ను ధరించ వలయునని ఈ క్రింది వాతూలాగమ ప్రమాణమువడేశించుచున్నది. :-

“జ్ఞానం కర్మ సముచ్చిత్య శ్రీగురులింగజంగమాః ।

షడ్విధాః షట్స్థలై ర్యుక్తాః షట్త్రింశత్ తత్త్వతోమతాః ॥

(శివా)

అతో ద్యాభ్యాం సముచ్చిత్య త్రిరావృత్య ప్రకల్పయేత్ ।
 షట్సూత్రం తచ్చివం పోక్తం రుద్రగ్రంథి సమాయుతం ॥
 అప్రమత్తేన తద్ధార్యం శివసజ్జకయాసమా ।
 యత్యదీక్షితబాలైస్తు ధారణం వసనేనవా ॥ ”

(అనగా రెండు పోగులను ముప్పురిగా బేసి ఆరు వరుసలుగా శివదారమును లింగపుకాయకు గుచ్చి ఒక ముదిని మాత్రమే వేయవలయును. లింగము గురు, లింగ, జంగమ మని మూడువిధములుగా నున్నది. అవి జ్ఞానకర్తలనెడి రెంటివే గుణింపగా ఆరగుచున్నవి. అట్టి యారు షట్సూత్రములచే గుణింపగా ముప్పది యారగును. దీని ననుసరించియే షట్త్రింశత్త్వార్తాత్మకుడని శివుడు నువ్రసిద్ధుడు.)

రాను రానాంధ్రదేశమందలి భక్తులలోనేమి మాహేశ్వరులలోనేమి వచిత్రమును అత్యంత ముఖ్యంబు ను నగు శివదీక్షాసంస్కారము లోపించుట మహాఘోరమనవలసి యున్నది. ఇట్టి విషయములందు శ్రీవట్ట చరాధికారి స్వాములు మతమయ్యలు త్వరగా జోక్యమును కలిగించుకొని సదాచారముల నెలకొల్పుట శివదీక్షల ప్రచార మొనర్తురు గాక ! దీక్షావిధి యును గ్రంథముకూడ నాంధ్ర తాత్పర్య యుక్తముగ వ్రాయబడి యున్నది గనుక నెవరైన నుదారపురుషులు యచ్చు వేయించుచో గొప్ప లోపమును నివారించి స్వధర్మనేవను గావించినవారగుదు రనుటలో నందియము లేదు. శ్రీ శ్రీ నందులమతము అనందయ్య స్వాములవారు నీలింగ ధారణ విధిని యచ్చు

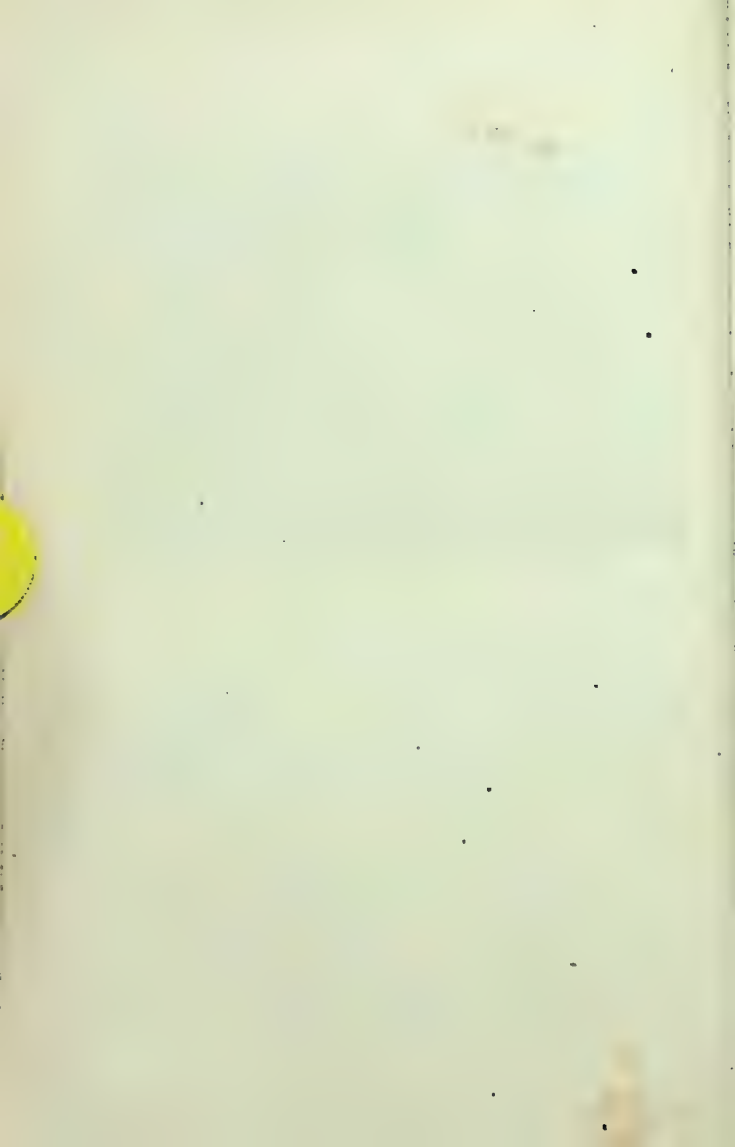
(య)

వేయిండుటకు తదనుకూలముగ ధనసహాయ మొనర్చి నందు
లకు వారికి నేనెన్నియో కృతజ్ఞతా వందనము లొనర్చి ఇతర
వందాదారులకును నాకార్యమునకు దోడ్పడినందులకు నెంత
యో కృతజ్ఞుడనైయున్నాడను.

• ధర్మోద్ధార ధురీణులును విధ్యానిధులును నగు బ్ర. శ్రీ. చి
దిరెమఠము వీరభద్రాశాస్త్రిగారు దీనిని పరిష్కరించుటయందును
ముద్రాపించుటయందును గొప్పగా బరిశ్రమించినారు. ఇదివారి
జీవితమందలి స్వకర్తవ్యమగుటజేసి నేను కృతజ్ఞతావందనము
లర్పించ బనిలేదు కాని ఇట్టి మహనీయుల యాజమాన్యమున
స్వసమాజము దన కర్తవ్యమును గుర్తెరంగుగాక యని నివేదిం
చు చున్నాడ.

హైద్రాబాద్ దక్కన్, }
ధాత్య||జ్యే||బ|| ౩.

ఇట్లు,
రా. మ. వీరభద్రయ్య.

ఉ పో ధా త ము .

(లింగధారణసిద్ధాంతము,)

వేదకావ్యస్మృతితీర్థ, ధర్మాచార్య, విభ్యానిధి, విభ్యారత్నాది
విరుదాందికులును, ప్రస్తుతము యాదగిరి శంకర
సంస్కృత కాశేజ్ పీఠిని పాలుగాడునునగు

బ్ర. శ్రీ. పండిత చిదిరెమతము వీరభద్రశర్మగారు

వ్రాసి నది .

శ్లో॥ వందే శ్రీరేణుకాచార్యం మద్గురుం తం జగద్గురుం ।

యోవీరశైవసిద్ధాంతస్థాపకేష్వపి చాదిమః ॥

వరమైదికులును సనాతనధార్మికులునునగు భారతీయా
ర్యులలోఁ ద్రిమతములు సుప్రసిద్ధములై యనాదినుంది । వచార
మునందియున్నవి. ఇవి వేదములను శ్రద్ధతోఁబ్రమాణించు

మన్నను శివోక్తములగు శివాగమములను ముఖ్యాదర్శముగాఁ గొని తమయాచారములను నిర్వహించుచున్నారు. త్రిమరికుల సిద్ధాంతములు వేదములములగుచోఁ బరస్పరవిరుద్ధాచారములేఁబ్రబలెననుచున్నకు “ వేదవ్యాకరణములగు నిరుక్తప్రాతిశాఖ్యాదుల ననుసరించి స్వశాస్త్రానుకూలముగ వేదమునకు నర్థమును నిష్పాదించి స్వమతములను ప్రస్థానత్రయపూర్వకముగ స్థాపించిరి ” అనునుత్తరమును జ్ఞావకముంచికొనవలయును. ఇట్లెబ్రస్తుతమగు శైవాచారమందలి లింగధారణవైదికత్వమునుగూర్చి వివరింపవలసియున్నది.

శివాగమములు వరశివుని వంచబ్రహ్మోత్తకములగు సద్యోజాతవామదేవాఘోరతత్పురుషేశానములనెఁడు వంచవక్త్రముల నుండి యుపదిష్టములైనవి. వీనియందే వివిధశైవసిద్ధాంతములు విశదీకరింపబడినవి. సుప్రబోధాగమక్రియాపాదమందలి ప్రశ్నవిధివటలమందుఁగల :—

శై వంపునశ్చతుర్థేదం వామందక్షిణమేవచ ।

మిశ్రంచైవ తు సిద్ధాంతం తేషు సిద్ధాంతముత్తమం ।

అష్టావింశతిభేదేన సిద్ధాంతం శృణు తత్త్వతః ।

అను శివోక్తి ననుసరించి వామ, దక్షిణ, మిశ్ర, సిద్ధాంతములనెఁడు చతుర్విధశైవమతములలో సిద్ధాంతశైవమే యుత్కృష్టమైనది, ఈ సిద్ధాంతశైవమతాంతర్గతమైనదియు వీరశైవము. కామికాడ్యష్టావింశతిశివాగమములయొక్క యుత్తరభాగములలోఁ బరమవనిత్రమగు సీవీరశైవమతసిద్ధాంతము ప్రతిపాదించఁ

బడినది. ఇందుకుఁబ్రమాణము శ్రీజగద్గురు రేణుకాచార్యులచే నగస్త్యమహర్షికి నుపదేశింపఁబడిన వీరశైవసిద్ధాంతము శివ యోగిశివాచార్యుఁడను ప్రాచీన (యుమారు ౧౫ వందలవత్సరములక్రితముండిన) వీరశైవవండితునిచే సంగ్రహింపఁబడిన “ సిద్ధాంతశిఖామణి ” యను మమోత్కృష్టగ్రంథముయొక్క పంచమపరిచ్ఛేదమునఁగలదు అదియిది :—

సిద్ధాంతాభ్యేమహతంత్రే కామికాద్యేశివోదితే ।

నిర్దిష్టముత్తరేభాగే వీరశైవమతం పరం ॥ ౧౪ ॥

శివపంచముభోద్భూతులగు శ్రీజగద్గురురేణుకాదిపంచాచార్యులు గతయుగములలోవలె నీయుగమందును శ్రీసోమేశ్వరాది పంచలింగగర్భావిర్భూతులై భూతలమున నీవీరశైవమతమును స్థాపించిరి. ఇందు లింగాంగసామరస్య (శివజీవైక్య) మే పరమపురుషార్థము, అనగా మోక్షము. మోక్షావేక్షగలవారికిఁ గానీమతము శివలింగధారణము, శివదీక్ష, శివపూజలఁబెడిత్రవిధకర్తవ్యము ముఖ్యముగా బోధించుచున్నది. వీరశైవులలోగల వివిధవర్ణములవారును నీకర్తవ్య నావరించుటకు నధికారులే. అయితే వారివారికారతమ్యమునుబట్టి లింగములలోను దీక్షలలోనుపూజలలోను భేదముకలదు. లింగధారణమావశ్యకమనియు నిదియే మోక్షసాధకమనియు నిగమాగమపురాణేతిహాసాది సమస్తప్రబలప్రమాణములవలన స్థిరపడుచున్నది. పారమేశ్వరాదిశివాగములలో లింగధారణమునవిస్తరముగఁబ్రతిపాదించఁబడియుండుటచే వానిని బ్రత్యక్షముగఁదెలిసికొనుటయొకల్పాణమగును. ప్రథమ ప్రమాణముగనిట ఋగ్వేద మంత్రమునుచా

హరించుచున్నాను.

పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పతే ప్రభుర్గాత్రాణి వ
ర్యేషి విశ్వతః । అతస్తతనూర్నతదామో అశ్నుతే
శృతాన ఇద్వహస్తస్తతనూశత ॥

(ఆష్ట. ౩. ఆధ్య. ౩. వగ. ౮.)

ఈ మంత్రము లింగధారణము నాజ్ఞాపించుచున్నది. దీని
యర్థమిది,— బ్రహ్మణస్పతే-లింగరూపశరీరావచ్ఛేదముతోడ
ను శరీరిభావముతోడను నధిష్ఠాతృవగునోవరశివుడా ! కే-సీ
యొక్క, రత్-బ్రహ్మపదవాచ్యమగు లింగరూపశరీరము, పవి
త్రం-ఉత్తరీత్యాశుచ్యశుచికాలములందును ధరింపయోగ్యమైనది
విరతం-ఇష్టప్రాణభావములనెఁడు ర్వివిధభేదముచేతను ఆచార
లింగాదిభేదషట్కముచేతను బహువిధముగఁబ్రభ్యాతమైనది.

ప్రభుః-నిగ్రహానుగ్రహసమర్థుఁడవై లింగరూపమున వ్యా
పకుఁడవగునీవు, విశ్వతః-సమస్త (ఇష్టప్రాణభావ) ములగు,
గాత్రాణి-స్థూలసూక్ష్మకారణరూప భక్తశరీరములను, వర్యేషి-
వ్యాపించుచున్నావు, అనఁగా ధరింపఁబడినవాఁడవై లింగ
రూపకశరీరముచే భక్తాంగసంగివైతివని తాత్పర్యము.

అతస్తతనూ-నేధా, మను, క్రియ, లనెఁడు శివదీక్షాత్రయ
సంస్కారముచేత దగ్ధపాపుఁడుగానట్టి, ఆముః-ఆవరివశ్వాంతఃక
రణుఁడగుఁబురుషుఁడు, తత్-ఆవరశివస్వరూపమగునిష్ట లింగ
మును, నాశ్నుతే-పొందఁజాలఁడు, ఇద్వహంతః-శివజ్ఞానసంప
న్నులగు, శృతానః-శివలింగాశ్రితులు, తత్-ఆశివలింగబ్రహ్మము
యొక్క సామరస్యమును, సమాశత-సర్వత్ర పొందుచున్నారు,

అనగా లింగధారణశివదీక్షా శివపూజలద్వారా శివజీవైక్య (మోక్ష) ము లభించునని యాదివేదము వరమహితమునుష్ఠో పించుచున్నది.

బ్రహ్మశబ్దమునకు లింగార్థమెటులని కొందఱుడుగవచ్చును “బ్రహ్మైరిలింగమాఖ్యాతం” అను లింగపురాణమందలి వ్యాస వచనమును “తల్లింగంబ్రహ్మబ్రహ్మశాస్త్రం” అను సిద్ధాంత శిఖామణివచనమును, శ్రీశంకరాచార్యుల యవరాధక్షమావణి స్తోత్రమందలి “లింగజ్ఞైర్బ్రహ్మవాక్యైః” అను వచనము ను మొదలైన ననంఖ్యాతప్రమాణములచేతను “లీనమర్థంగమ యశీరిలింగం” అను ననుకూలవృత్తాంతచేతను బ్రహ్మశబ్దము నకు లింగార్థము సిద్ధాంతమగుచున్నది.

“వవిత్రంశే” యను మంత్రము పోమయాగమందలి ద శావవిత్రీకరణమున వినియుక్తమగుటజేసి లింగధారణవరము గ నర్థముజేయుచో “దేవతాభీష్టప్రకరణవిరోధము” మున్న గు దోషములు సంభవించుచున్నవని కొందఱుండురుగాని యది యునిస్సారమే! ఏమంత్రము ఎచట వినియోగింపఁబడినదో అమంత్రము నచ్చోటనేతప్ప మరొకచోట వినియోగింపగూడదని నియమమేమియులేదు. ఏలనన, చయనయాగప్రకరణమున వినియుక్తమగు రుద్రాధ్యాయము శివలింగాభిషేకమున శ్రాత స్పార్తవందితులచే వినియోగింపఁబడుట శాస్త్రసిద్ధమేకద!

ప్రకరణమనెడు ప్రమాణమునకంటె “వవిత్రంశే” అను మంత్రోచ్ఛారణానంతరము మాయభిమతార్థము స్పష్టమగుచు న్నది కావున ప్రకరణావేక్షలేకయే లింగమనెడు ప్రబలప్రమాణ

మువలన విరూధులయాక్షేపము నిలువజాలదు. అనగా మీ మాంసాశాస్త్రమున వేదవాక్యవినియోగవద్దతిలో “శ్రుతి, లింగ, వాక్య, వ్రకరణ, స్థాన, సమాఖ్య,” లనెడు నారు ప్రమాణములు కలవు. ఇవి హొకదానికంటెనొకటి పూర్వపూర్వముగఁ బ్రబలములు. ఇచ్చటను విరోధులు వచించు “వ్రకరణ” స్వీకారము సమంజసముకానేరదు. లింగప్రమాణమే ప్రబలము. వ్రకరణబాధ దుర్బలమైనది కావున లింగవదార్థము నిద్ధాంతమే యగుచున్నది. మతీయు:—

సోమఃపవ తే జనితా మతీనాం జనితా దివో జనితా

వృథివ్యా జనితాగ్నేర్జనితేంద్రస్య జనితాఽథవిష్ణోః ॥

(ఋ. ౩. ౪. ౬.)

అను మంత్రము యాజ్ఞికుల మతానుసారము “సోమము స్వర్గాది సమస్త లోకములను విష్ణ్వాది సమస్త దేవతలను సృజించె” నను యభిప్రాయమును బోధించుచున్నదికదా! ఈ సందర్భమున నారు “సోమ” శబ్దమునకు లత (ఒకవిధమగు తీగ) యను సర్థమును బలత్కారముగఁజేయుచున్నను జడమగు సోమలతకు జగత్సృష్టిజేయు శక్తిలేదుకావున నాయర్థము పరిహాసాస్పదమే! పీఠావలీసోమశబ్దమునకు “ఉమయాసహతఃసోమః” అను విగ్రహమువలన శివార్థమును ప్రతిపాదించి శివునకు సృష్టిశక్తికలదను సమంజసబోధను జేయుచున్నపుడు “సోమఃసవతే” మంత్రము సోమలతాసోత్రమనుటయు “పవిత్రంశ్రీ” మంత్రము సోమయాగదశాపవిత్రీకర

ణప్రయుక్తమనుటయును “ గజమిథ్య, వలాయనముమిథ్య ”
యను సామెతకు సరిపోవుచున్నది.

ఇంక దేవరాభేదమును నాక్షేపమును గగనకునుమమే !
ఏలనన “ కదాచనస్తరీరసినేంద్రసాన్నిధాశువే ” అను మంత్ర
ము ఆభిధాశక్తిలింగప్రమాణముజే నింద్రదేవతోపస్థానము
ను బ్రత్యక్షముగబోధించుచున్నను యాజ్ఞికులు “ ఆగ్నేవస్థా
వనమున ” నుపయోగించున్నారు. అనగా ఇంద్రదేవతాకమంత్ర
ముతో ఆగ్నిదేవతాస్థావన పూజలనొనర్చుచున్నారు. ఈవ్రకార.
ముగఁబ్రతివక్షులవాదముదుర్బలప్రమాణాశితమగుటఁజేసి య
నంగీకార్యముకదా ! కావునఁబ్రత్యక్షశ్రుతులగు శివాగమములు
శ్రీమదేణుకాద్యాచార్యప్రొక్తములగు బ్రహ్మసూత్రభాష్యాదికము
లును వ్యాసోక్తలింగపురాణాద్యుపబంహణవాక్యములును అనా
దిప్రసిద్ధములగు శిష్టాచారములును బోధించుచున్న లింగధార
ణ సిద్ధాంతము శుద్ధవైధికమనుటయే శ్రేయస్కరము.

లింగధారణవైధికత్వమునుగూర్చి విశేషచర్చనవేక్షించు పం
దితులు శ్రీనందికేశ్వరశివాచార్యుల సుప్రసిద్ధమగు “ లింగధార
ణ చంద్రిక ” నవలోకించ గోరుచున్నాను. “ ఆభినవపాణిని ”
“ వ్యాకరణాచార్య ” “ మహామహాపాథ్యాయ ” డి బిరుదాంచికు
లు శివలోకస్థులు పండిత శ్రీశివకుమారకాస్మలవారు, స్వార్థ
మతస్థులైనను నీలింగధారణచంద్రికయొక్క పవిత్రతను ప్రౌఢి
మను గనుగొని దీనిక్రినుపయుక్తముగ నొకసంస్కృతవ్యాఖ్యను
విరచించి కాశీక్షేత్రమున మువ్వదియొండ్లకుఁబూర్వము శ్రీవిశ్వా
రాధ్య సింహాసనాధీశ్వర శ్రీజగద్గురు రాజేశ్వరశివాచార్యమహాస్వా

యమునగల నీత్రిందిశ్లోకములు నై మంత్రార్థమును స్పష్టము
గఁజెప్పుచున్నవి :—

బ్రహ్మేతి లింగమాఖ్యాతం బ్రహ్మణస్పతిరీశ్వరః ॥౯౫॥

పవిత్రం తద్ధి విఖ్యాతం తత్సంపర్కాత్తనుశ్శుచిః ।

ఋగిత్యాహ పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పతే ॥౯౬॥

తస్మాత్పవిత్ర తల్లింగం ధార్యం శైవమనామయం ।

అతస్తతనురజ్ఞో వై హ్యంగీ సంసారలక్షణః ॥౧౦౦॥

దీక్షయా రహితస్సాక్షాత్నాన్నుయాల్లింగముత్తమం ।

యః కరోతి తపః పూర్వం స తస్తతనురుచ్యతే ॥౧౦౧॥

పరివశ్చో విమోక్షాయ సోఽశ్నుతే లింగధారణం ।

సకరోతి తపః పూర్వం సోఽతస్తతనురుచ్యతే ॥౧౦౨॥

ఈశ్లోకములయర్థమునకును “ పవిత్రం తే ” మంత్రము
నకు వెనుకవ్రాసినయర్థమునకును భేదములేమి మరలఁదాత్త
ర్థమునువ్రాయనవసరములేదు. నూటయెనిమిదిశ్లోకములవర
కు నింకను వైయధ్యాయమున లింగధారణమే ప్రతిపాదితము.
ఇటుల ప్రాచీనగౌతమస్మృతిలోని :—

ముఖే మంత్రో హృది ధ్యానం మస్తకే లింగధారణం ।

శిఖారుద్రాక్షభస్మాని చేతి బ్రాహ్మణలక్షణం ।

అనుప్రమాణము వీరశైవబ్రాహ్మణపరమని వీరశైవవాఙ్మ
యమునఁబలుచోటుల స్పష్టికరింపఁబడినది. యజుర్వేదమునకు

౧౦౯ కాళి (ఉపనిషత్తు) లని విద్యలో కమునకుఁబరిచయమే !
ఏతచ్ఛాభేయవీరైఁగోపనిషత్తునందును :—

“ ఆత్మలింగం యోధత్తే సోఽహమేవ । తదధీహి ద్వివిధం
లింగం ఇష్టప్రాణంచ । యదక్షరం పరంబ్రహ్మ తత్సా
త్రమితిధారయేత్ । చతుర్వర్ణానాం లింగమ్మనుతే ”

అను సూక్తమును బుధులు తెలికింతురుగాక ! ఈయువ
నిషత్తుయొక్క ప్రాచీనవ్రతియొకటి మద్రాసు ఒరియంటల్
లైబ్రరీలో సురక్షితముగనుండుట వీరశైవుల భాగ్యమనవలసి
యున్నది. అచ్చటనేకల లింగధారణోపనిషత్తునందును,

“ పిండాజ్జననం తజ్జన్మకాలే లింగధారణముచ్యతే
అయం మేహస్తో భగవానితి ధారయేత్ ”

అని లింగధారణమునుగూర్చి విపులమైనవర్ణకలదు. మైసూరు
గవర్నమెంటువారి లైబ్రరీలోగల సిద్ధాంతశిఖోపనిషత్తునందును,

“ గచ్ఛంస్తివ్యక్ నిమిషస్సున్నిమిషన్వా న్యవక్ జాగ్రత్
లింగధారీ శుచిఃస్యాత్ । శీర్షే కంఠే వక్షసి కక్షదేశే నర్వ
దాప్రాణలింగం ధార్యం । యథానప్రదాయం పురస్తా
ద్గురోర్వి వి త్వాహృదయం ముఖ్యముక్తం ”

ఇంక నీవిధముగ మైసూరునందుగల “ వేదాంతసారప్ర
సాద జాబాలభక్తియోగ చిదంబరనిర్లేపాద్య ” నంతోపనిషత్తు
లలో శివలింగధారణము మోక్షదాయకమని స్పష్టముగ బ్రతి
పాదించఁబడినది. మఱియు శివముఖోద్గతములగు శివాగమ

ములు ప్రత్యక్షశ్రుతులేకావున (శివాగమప్రామాణ్యముగూర్చి
 “ శివాగమపరిచయమును ” మరొకవ్యాసమున వివరింతును)
 వానినాశ్రయించి వీరశైవులులింగధారులైపురుషుని పరమార్థ
 మగు మోక్షమును సులభముగ సంపాదించగలుగుచున్నారు.
 లింగధారణ ప్రతిపాదకములగు శివాగమప్రమాణము లొకటి
 రెండుదాహరణార్థమైయుటఁబ్రస్తుతింపఁబడుచున్నవి :—

“ యస్య భస్మ లలాటేఽస్తి కంఠే లింగమృదాత్మకం ।

రుద్రాక్షధారణం దేహే సోఽహం దేవి న సంశయః ॥౪౮॥

(పారమేశ్వరాగమం. ప. ౧.)

తల్లింగం స్థాపయేచ్ఛిష్యే సమ్యక్ ధ్యాత్యైకభావతః ।

ధ్యాతే శిష్యాయతల్లింగం ధారయిత్వానిరూపయేత్ ॥౪౯॥

(సూక్ష్మా. ప. ౩.)

కంఠేమూర్ఛ్యథవా కక్షే ధారయేచ్ఛివలింగకం ॥౫౦॥

(వాతూలా. ప. ౧౦.)

ప్రాణనాధారణీయం తత్ప్రాణలింగమిదంతవ ।

కదాచిత్కుత్రచిద్వాపి నవియోజయ దేహతః ॥౫౧॥ ”

(సిద్ధాంత శిఖామణి ప. ౬.)

కావుననే శ్రీజగద్గురు రేణుకాచార్యులు వేదాగమపురాణే
 తిహాస ప్రసిద్ధమగు లింగధారణతత్త్వమును సగస్త్యమునీశ్వరు
 నకు నుపదేశించిరి. ఇంక నీవిషయమును విశదముగఁజూడగో
 రువారు శివపూజాశివలింగస్వామికృతముగు శ్రుతిసారభాష్యము
 నధ్యయనమొనర్తురుగాక !

మఱికొందరు బాలకులు “ లింగధారణము ” భారతవర్షే
తిహాసమున నగవడదని ప్రశ్నించుచున్నారు. వేదాగమములు
ఘంటాఘోషగవివరించుచున్నను నమ్మకఁ గంపిసిదొరలవలన
నేర్పికొనిన కృతకమగు నొకవిచిత్రపద్ధతితో వివరితవిమర్శనల
గావించి యితిహాసమనివాకొనుచున్నారు. అట్టివారికి “ పీర్తా
వ మతచరిత్ర ” యందుఁబ్రకృతముగ నుత్తరించవలసియున్న
ను నిటసంక్షేపముగనూచించెదను :—

Mir. B. Lewis Rice, C. I. E., M. R. A. S.,
దొరగారి “ Mysore Inscriptions ” అను గ్రంథమందలి
శికారిపురకాలాకా బెల్లిగావి శిలాశాసనముల విషయమును
౨౦౦ వ పుటలోని గాంగవంశీయ పీరప్పరాజుగారి చరిత్రను,
Mir Pleat దొరగారి “ Dynasties of Canrese Dis-
tricts ” గ్రంథము ౪౫ వ పుటలోని విమర్శనను Mir Filip
Brown దొరగారి “ Karnatic Chronology ” పుస్తక
ము ౪౦ వ పుటలోని వ్యాసమును అవలోకించువారికి క్రీస్తుశ
కము ౩వ శతాబ్దము అనఁగా నేటికి పదునేడువందల సంవ
త్సరములకుఁబూర్వమే లింగధారులగు పీర్తాపులున్నటులు
స్థిరపడగలదు :—

“ విష్ణుబ్రహ్మదయో దేవా మునయో గౌతమాదయః ।

ధారయంతి సదాలింగ ముత్తమాంగే విశేషతః ॥౬-౩౫॥

అను సిద్ధాంతశిఖామణి ప్రమాణముచే విష్ణుదిదేవతలు
ను గౌతమాదిమహర్షులును శివలింగధారణ పూజల నొనర్చి

ధన్యులైరనుట స్వచ్ఛవడుచో నాశ్చర్యమేమియులేదు. విష్ణువు వి
విభావతారములో రామేశ్వర, కూర్మేశ్వర, వరాహేశ్వర మొదల
గు లింగములను మహర్షులు గౌతమేశ్వర, అగస్త్యేశ్వర, వశి
ష్టేశ్వర మొదలగు లింగములను స్థాపించిన విషయము సు
ప్రసిద్ధమేకద !

కాశీవిగ్రాలాక్షిమస్తకమందును పంథరిపురమందలి పాం
డురంగవిఠలుని మస్తకమునను తిరువాంకూరురాజ్యపు అనంత
శయనపట్టణమందలి అనంతవద్దనాథుని హస్త పీఠమందును
తుళజాపురీ భవానియొక్క శీర్షమునుదును బాశి (Dt.
Sholapur) భగవంతుని శిరస్సనందును శివలింగమును వ్ర
త్తక్షముగఁగాంచనగును. ఈ విగ్రహములన్నియు నత్యంత ప్రా
చీనములనుటకు సందియములేదు.

ఇఁకనాంధ్రదేశమున సుప్రసిద్ధుఁడగు తిరువతి వెంకటేశ్వ
రుని విగ్రహమునైతము. ప్రాచీనకాలమున వీరభద్రవిగ్రహమ
నియుహస్తభాగమున లింగముకలదనియు సర్వభూషణములు
కలవనియు వెష్టపులాక్రమించి వెంకటేశ్వరునిగామార్చిరనియుఁ
బ్రత్యక్షాను భవముగల వెద్దలు వచించుచున్నారు. కాఁగా శ్రీరా
మానుజాచార్యులే యీవిగ్రహమునుమార్చిరని సుప్రసిద్ధుఁడగు
శ్రీవతిపండితుఁడు తన శ్రీకరభాష్యమున నిట్లు వ్రాసెను.

“ వెంకటేశ్వరస్య ఆభాసవిష్ణుత్వం । తదంగేనాగభూష
ణాది ధర్మాణాంధ్యోతనాత్ మూలవిగ్రహేశంఖచ
క్రాదిలాంఛనానామదర్శనాత్ వీరేశ్వరస్య రామా

నుజకల్పితవేంకటేశ్వరత్వం రజ్జుసర్పవదాభాసమాత్ర
మేవ । కించతత్పాణ్యాధోదేశే శివలింగదర్శనాదీశ్వర
శబ్దో వ్యవహియతే ॥ ”

శ్రీమదాది శంకరాచార్య శిష్యుడగు ఆనందగిరిజే విరచిత
శంకరద్విగ్నిజయ గ్రంథమందలి చతుర్థప్రకరణమున లింగధారు
లగు జంగములు శంకరాచార్యులతో వివదించినటులు స్పష్ట
ముగఁదెలువఁబడియున్నది. ఏతత్సమయముననే కాబోలు శ్రీరే
ణుకశివాచార్యులు శ్రీశంకరాచార్యులకు “ శ్రీచంద్రమాతీశ్వర
లింగము ” ననుగ్రహించిరి ఈవిషయమును రేణుకవిజయ
గురువంశకావ్య శివతత్త్వరత్నాకరాది గ్రంథములు ధ్వోపించుచు
న్నవి. (“ శ్రీజగద్గురు రేణుకాచార్యుల ” ను నావ్యాసమున దీ
నిని వివరింపనున్నాను) శ్రీశంకరాచార్యుల శృంగేరిమఠమున ని
వృత్తికిని శ్రీచంద్రమాతీశ్వర లింగపూజ జరుగుచుండుట సర్వజ
నవిదితము.

ఇష్టిధముగ వేదాగమోపనిషత్పురాణేతి హాసప్రసిద్ధమగు
లింగధారణము మోక్షసాధనమనుట సమంజసమెకద ! కాన ని
ద్ధాంత శిఖామణి యందలి

“ వేదశాస్త్రపురాణేషు కామికాద్యాగమేషుచ ।

లింగధారణమభ్యాసం వీరశైవస్య నిశ్చయాత్ ॥

౬-౩౬ ॥ ”

ఈ వచనము శివశాసనమనుట నిశ్చయమే! వర శివుడగు శ్రీమన్నహదేవుడు జగత్కల్యాణార్థమై లింగరూపమున భువనప్రహ్లాండముల నాక్రమించియున్నను మానవులు తెలియకున్నారు. ఈ చరాచరాత్మక జగత్తుయొక్క చావు పుట్టకలు శివలింగమునుండియే కలగుచున్నవి. లింగాంగులు శివదీక్షితులై షట్ స్థలాష్టావరణవంచాచార వరాయణులై శివజీవైక్యశాస్త్రమగు లింగాంగసామరస్య (వీరశైవుల శివాద్వైతలేక శక్తి విశిష్టాద్వైత) జ్ఞానమునార్జించి లింగైక్యము (సాయుజ్యముక్తి) నందుదురుగాక! లింగతత్త్వమును గూర్చి ప్రత్యేక గ్రంథమున విస్తరింపవలసియున్నది. ఈ యల్పగ్రంథమునకు నిష్పటికే పీఠిక వెరిగిపోవుటవలన నింతటితో సంక్షేపించుచున్నాను.

వరమపావనోదారచరిత్రులును వీరశైవమతానువమాభిమాన ఘనులును విద్యార్థికుల ప్రోత్సాహకులును వైదికశిఖామణులును శివలోకగతులునునగు శ్రీమహాంతుమతము చెన్న బసవయ్య బావగారి స్తారకార్థముగ నీపాత్తమును మదాశ్చీయ బాల్యమిత్తులగు శ్రీ||రా||మ|| వీరభద్రయ్యగారు ప్రకటించి శాంత ఋణమును దీర్చికొనుట బుణ్యవిషేషమనవలసియున్నది. శ్రీచెన్న బసవయ్య బావగారు వాస్తవముగ నన్ను సురనిర్విషేషముగఁగఁ గుణించి వదనూడు వత్సరముల నుండియు యథాశక్తి సర్వతోముఖముల మదీయసంస్కృత విద్యాధ్యయనమును బ్రోత్సహించిరి. ఇట్టి మహానుభావుడకస్తాత్తుగ లింగైక్యము నందుటయు నేనుదూరదేశమునందుండుటయు మహాదుర్విధానములు ఆపుణ్య శరీరుని సందర్శనమింక నావంటి దుర్భాగ్యునకు లభించజాలదు

కదా ! వారి నామస్తరణమి నా యగ్రి మస్యమకసేవాకార్యమున
కు రక్షయెవెలుఁగుగాక ! శివస్వరూపులగు శ్రీబావగారికి నీ వి
న్ని వ్యాసమును “ పత్రం పుష్పం ఫలంతోయం ” అను నాఠ్యోక్తి
ననుసరించి యుడుతభక్తితో నమర్చింతుమన్నాను.

లీయతే గమ్యతే యత్ర జగదేతచ్ఛరాచరం ।

తమ్మహాలింగమాత్మానం ప్రణమామి సదాశివం ॥

కా శీ జ్ఞే త్ర ము
శ్రీముఖి॥ఆశ్వి॥బ॥శ.

}

ఇట్లు,
చి. మ. వీరభద్రశర్మ.

(ఈ వ్యాసము కాశీలోనుండగా వ్రాయబడెను.)

“శిశ్న దేవ” — శబ్దార్థము.

ఏకార్థమునందైనను ఇతరులనుండి బాధలు వాటిల్లిగూడ
దను తలంపుతో రాజు మున్నగు నధికారులును వేదికాని లౌకి
కులు కట్టుదిట్టములను గావించుకొనునటులే యజ్ఞ యాగ
వివాహాదులయందును దుష్టులగు రాక్షసులవలన గలుగు
విఘ్నములును నివారించుకొనుటకై వైదికులు సురవరియును
దండనసమర్థుండునునగు ఇంద్రునిగూర్చి యనేకసూక్తములతో
వేదమున బ్రార్థించియున్నారు. ఇట్టిప్రార్థనలతో ఋగ్వేదము
నిండియున్నది. నాకచోట “శిశ్న దేవ” శబ్దము వచ్చియుండు
టయు దానిగూర్చిన వర్ణబయలుదేరియుండుటజేసియు నీవ్యాస
ము వ్రాయవలసినవచ్చినది. ఆ మంత్రమిడుగో :—

“న యాతన ఇంద్ర జాజుప్రహ్నో న వగదనా శవిష్ణవేద్యా
భిః । న శర్ధదర్శ్యో విషుణస్య జంతోర్మా “శిశ్న దేవా”
అపి గుఱుబుతం నః ॥”

(ఋగ్వేద ౫. వ అష్ట. ౩. ౩)

ఇందుగల “శిశ్న దేవ” శబ్దమునకు గ్రమమెరుగని పా
శ్చాత్యులు కొందరును, అంధవిశ్వాసముతో వారివాక్యమునే న
మ్ముచున్న మనదేశపువారు కొందరును “శిశ్న” మనగా “శివ
లింగ” మనియును “శిశ్నదేవు” లనగా శివలింగమును బూ
జించుచున్న ద్రావిడులనియు విపరీకార్థముజేయుచు వ్రాపులారా
ధించు లింగమూర్తి యీశ్వరచిహ్నముగాదనియు గోలబెట్టుచు
న్నారు. ఇదిసరికాదు, దీనికి సరియైన భావము నీక్రిందవ్రాయు
చున్నాడ :—

“ ఓయింద్రుడా ! రాక్షసులు మమ్ము బీడింపకుందురుగాక !
 మహాబలశాలినగునోయింద్రుడా ! రక్కసులు మమ్ము ప్ర
 జలనుండి యెడబాపకుందురుగాక ! ప్రభువగునాయింద్రు
 డు విషమప్రాణులను శాసించుటయందు సమర్థుడగుగాక !
 శిశ్నదేవులు అనగా బ్రహ్మచర్యహీనులగు కాముకులు
 మానత్కార్యమునకు విఘ్నముకలిగించకుందురుగాక !! ”

యథార్థమిటులుండగా వేదార్థములను జేయునపుడు వ
 రంవరాసంప్రదాయములను తృణీకరించి యిచ్చవచ్చినటుల వా
 క్కుమ్మట సత్యముగానేరదు. తమయర్థమునకు బ్రకరణము
 ననుసరించి సర్వయోగకారణములుండి తీరవలయును. సహజ
 ముగా నగవడు నర్థముకంటె నొకప్పుడు గౌణముగ లక్షణార్థ
 ములను గూడజేయకకష్టము.

“ శిశ్నదేవ ” యనుశబ్దమునకు “ వృభిచారి ” “ అబ్రహ్మ
 చారి ” “ కాముకుడు ” అను నర్థములే ఇచ్చటి ప్రకరణము
 ననుసరించి సమంజసముగ నున్నవి. చతుర్థేదపారంగతుడు సా
 యనాచార్యుడు తన భాష్యముడు

“ శిశ్నన దీప్యంతి క్రిదంత ఇతి శిశ్నదేవాః, అబ్రహ్మ చర్యా
 ఇత్యర్థః ”

అని ఘంటాఘోషగ నుడివియున్నాడు. వేలసంవత్సరములు
 బ్రాచీనుడగు దుర్గాచార్యుడు నిరక్తమునకు భాష్యమును రచిం
 చినాడుకదా ! అతడును నీశబ్దమునకు

“ శిశ్నేన నిత్యమేవ ప్రకీర్ణాభిః స్త్రీభిఃసాకం
క్రీడంత ఆనతే ”

(నిరుక్తనైగమ. ౪. అ. ౪౫.)

“ స్త్రీలోలుడు ” “ వ్యభిచారి ” అను నర్థమునే సి రవరవి
యున్నాడు. మనదేశమందు “ శిశ్నోదరవరాయణుడు ” అను శ
బ్దము నైతము వ్యసని పురుషులంగూర్చి వాడుకలోనున్నది. నేటి
దయానంద సరస్వతి కూడ నిట్టి విపరీతార్థము జేయలేదు.

“ శిశ్నదేవ ” అనునపుడు “ శిశ్నమువలె ఆకారముగల
శిలావిగ్రహమును బూజించువాడు ” అను నర్థమును గ్రహిం
చుచో “ పితృదేవుడు ” అను నపుడును “ తండ్రివంటి యాకార
ముగల శిలావిగ్రహమును బూజించువాడు ” అనునర్థమునేగ్ర
హింపవలసి వచ్చును గదా ! ఇట్టి విపరీతార్థమును విమూఢా
త్ములు దవ్వ మఱెవ్వరును నమ్మజాలరు. కలిదండ్రులు బ్రతికి
యున్నంతకాలము మందలించక, చనిపోయినతదువరి వారి యా
కారముగల విగ్రహములను బూజించమని వేదములెన్నటికిని జె
ప్పవు. కావున “ శిశ్నదేవ ” యనగా “ శిశ్నానందమే షరమ సుఖ
మనినమ్మినట్టి ” అను నర్థమే సహజమైనది. అందుకనియే నీ
మంత్రమందు “ ఓయింద్రుడా ! మా దారపుత్రాదులను కాము
కులగు రాక్షసులు హరించి ప్రజలనుండి యెడబాపి మము వ
నవాసము పాలుగావించగలకు గాన రక్షించుమని ” సాభిప్రా
యముగా యాజ్ఞికులు ప్రార్థించుచున్నారు.

..... బ్రహ్మాండ పురాణమందు (ఉత్త. ౧-౯)

“ పాపై కలియుగే ఘోరే నరాః పుణ్యవివర్జితాః ।

పరావవాదనిరతాః పరద్రవ్యాభిలాషిణః ॥

పరస్త్రిసక్తమనసః పరహింసాపరాయణాః ।

మాతృపితృకృతద్వేషాః స్త్రీదేవాఃకామకోశరాః ॥ ”

“ స్త్రీదేవ ” యను శబ్దము వచ్చినది దీనికి “ స్త్రీయాకారము గలిగినటువంటి శిలా విగ్రహము నారాధించువారు ” అను నర్థము జేయవచ్చునా? ఇచ్చోట “ కలియుగమందలి మానవులు దురాచారులనియు స్త్రీదేవులై అనగా నెల్లప్పుడు స్త్రీవరాయణులై వారి యాజ్ఞలమెలంగి పరదేవమని భ్రమించి శుశ్రూష జేయువారు ” అను నర్థము ప్రకరణ సమ్మతమనియును సమంజసమనియును సంస్కృత భాష నభ్యసించుచున్న బాలకుడు నైతము నిరాంతకముగ జెప్పగలడు ఇట్లే ఋగ్వేదమందలి శిశ్నదేవ శబ్దమునకు శిశ్న వరాయణార్థము సిద్ధాంత మగుచున్నది.

పాశ్చాత్యులు ఇట్టి విపరీతార్థముల దీయుటకు గారణమేమనగా “ భారతదేశమందలి నాగరికత (Culture) గాని ఆచార విచారములుగాని పవిత్రములుగావు అసలీదేశమార్క దేశముగాదు ఆర్యులమాతృదేశము ఏమధ్య ఏషియాలోనోకలదు. మేము విదేశమునుండి వచ్చినటులే ఆర్యులును ఇవట వచ్చిచేరిరి ఇవట మొదలు ననాగరికులగు ద్రవిడులు వసించుచుండిరి వారు వైదికులు గారు శివుడు, రుద్రుడు, లింగము ఇవన్నియు ద్రవిడదేవతలే! ఆర్యులలో విగ్రహారాధన లేకుండెను వేదములోనికి

ద్రవిడ శబ్దములు బ్రాహ్మీనవి " మున్నగు మిథ్యావార్తలను బ్ర
చారింపఁటయు మనకు బూజ్యములగు దేవతలు దేశము ధర్మ
ము భాష భావముల విషయమై ఆపూజ్యబుద్ధిని బుట్టించు
చున్నారు. అమాయకులు కొందరు మన విజ్ఞాన భందారముల
నంబడు వేదాగమాది ధర్మశాస్త్రముల జడువలేక విదేశీయుల వ్రా
తలనమ్మి మోసపోవుచున్నారు. స్వరాజ్యతత్త్వమును కొంతవరకు
దెలిసికొన్న భారతీయులు ఇకనైన స్వధర్మాచార భావములను
స్వాయత్తము జేసికొందురుగాక !

లింగము సంపూర్ణముగా శివస్వరూపమయ్యియే యున్నది
ఇది శివునియొక్క ఏయవ యవమునకును చిహ్నముగాదు. శివు
నియొక్క శిశ్నముకైగి వదినట్లును, తర్వార దానిపూజ ప్రచార
మైనట్లును (శాంతంపావం) కొందఱుందరుగాని అది సరిగా
దు. ప్రచ్ఛన్న బొద్దులో మ్లేచ్ఛులలో ఇట్టి వివరీత వాదము నిట్టి
వల జేర్చియుందురు.

బ్రహ్మ విష్ణువుల గర్వ పరిహారార్థమై శివుడు మహా లిం
గాకృతి (స్తంభాకృతి) తో భువన బ్రహ్మాండముల వ్యాపింపగా
నాద్యంతముల దెలియక విరించి కేశపులు బ్రార్థించుకొనిరి. ఆ
పుడు నిత్యపూజకు ననుకూలమగునట్లుగా సూక్ష్మమైన అంగుష్ఠా
కృతితో శివుడు ప్రసన్నుండయ్యె నాటినుండి శ్శావరలింగము లిం
చుమించు స్తంభాకృతితోను ఇష్ట లింగములు (హస్తపీతము
లందు) అంగుష్ఠాకృతితోను పూజింప బడుచున్నవి. పరమా
త్మండగు శివుని యంగుష్ఠాకృతినిగూర్చి

“ అంగుష్ఠమాత్రః పురుషః మధ్య ఆత్మని తిష్ఠతి ।

ఈశానో భూతభవ్యస్య నతతో విజగుచ్ఛతే ॥ ”

(కతోవ, వల్ల. ౪)

“ అంగుష్ఠమాత్రః పురుషోంతరాత్మా ”

(కతోవ, వల్ల. ౬)

“ అంగుష్ఠమాత్రో రవితుల్యమాపః ”

(శ్వేతాశ్వ. ఆధ్యా. ౫)

“ అథ సత్యవతః కాయా త్పాశలబ్ధం నశం గతం ।

అంగుష్ఠమాత్రం పురుషం నిశ్చైకర్ష యమోబలాత్ ॥ ”

(మహాభా రతవనవర్చము.)

ఇటులననేక శ్రుతులు ఇతిహాసములు పరమాత్ముని స్వరూప మంగుష్ఠవరిణామము గలదనియు నట్టి దివ్యాకృతిని గురు కృపకృపవలన శివదీక్షాపూర్వకముగ వడసి లింగాంగసామరస్య (ఆత్మానంద) మునకు పాత్మలగుదురుగాకయని ధారాళము గ నుపదేశించుచుండ చెలియజాలక దప్పుచోవలసేగుట నాత్మ దోహముకంటె వేరుగాదు.

యా ద గి రి ,

ఇట్లు , చి . మ . వీ .

ధాత్య||జ్యే||బ||గం. }

శం. సంక్కుత కాలేజ్.

(“ లింగధారణవిధి ” యను పుస్తకమునకు బీఠికగా నీ వ్యాసము వ్రాయనైనది. ఇది ప్రత్యేకముగ గూడనుండుటవసర మని; “ లింగధారణసిద్ధాంతమను ” బేరుతో బ్రచురింపబడినది. లింగమును గూర్చి సర్వవిధముల విమర్శించి యొక గొప్ప గ్రంథము వ్రాయ దలంపు గలదు.)

ఊమజగన్మయపంచాచార్యాః ప్రసీదంతు

—0—

లింగియైశ్వాణజాతకర్మవిధ్యపరశామక

లింగధారణవిధిః

—

అథ యజమానః పశ్చీనమేరః వనిత్రపాణిః ఆచమ్య || ప్రా
ణాయమ్య || స్వేష్టదేవం ధ్యాత్వా || (యజమానుడు పశ్చీనమేరుడై
విశ్వకర్మానంతరము ఆచమన ప్రాణాయామముల తేసి ఇష్టదేవతా
స్మార్థన మొనర్చవలయు).

“ ఏవం..... శుభతిథౌ మమధర్మవత్సాన్యం జాత
స్య కుమారస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అముకగోత్రోత్పన్న
స్య శిశోర్భవిత్పదోపాపనోదనద్వారా లింగాంగిత్యసిద్ధ్య
ర్థ్యం జాతకర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగ నాందీశోభ
నదేవతా ఉద్దిశ్యనాందిశోభనదేవతాప్రీత్యర్థం నాందీసమా
రాధనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణస్తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం పృథ్వీర్థం
అభ్యుదయార్థంచ మాహేశ్వరైస్సహ స్వస్తిపుణ్యాహవా
చనం కరిష్యే ” । ఇతి సంకల్ప్య ।

(ఈప్ర)కారము సంకల్పముచేసి గణపతిపూజను నాందీ స్వస్తి
వాచనముల నొనర్చవలయును).

తండుల పూరితపాత్రే సభూరివంపనూత్రఘటితం శివలింగం సనువర్ణదక్షిణం పట్టవస్త్రయుగ్మం చ నిధాయ తస్యోపరి శుభ్రవస్త్రయుగ్మం సిధాయ హస్తే కృత్వా బద్ధాంజలిరివస్థిత్యా || (ఒకపశ్యమునందు బియ్యముపోసి అందులో విభూతి పంచనూత్ర)యు తమగు అనగా కాస్త్రోక్తముగ నిర్దేశరచబడిన శివలింగమునుంచి దక్షిణము పట్టవస్త్రములనునుంచి ఆర్యార పశ్యముపైన ఒకవస్త్రము నుకప్పి హస్తమందు తీసుకొని గురువుయొడుట బద్ధాంజలియై నిలువబడి యీక్రిందివిధముగ ప్రార్థించవలయు).

“ భోగురుస్వామి మదర్ధాంగినీగర్భాంబుధేరద్యభూమితటం గతస్య మమ శిశోః భవిత్యాదిదోషసందోహం వినివర్త్య లింగాంగిధర్మప్రాప్తకార్యమహమత్ర యాచే ” || ఇతి ప్రార్థయేత్ ||

తతోగురుః :— (తర్వాత గురువు యీక్రింది వాక్యములను అనవలయు).

“ రే ! వత్స ! కథమయమప్రాప్తశివలింగ అజ్ఞాత పూజాదివిషయ శ్శిశుః కోవాస్యాధికారీ రక్షణే ” || ఇతి పృచ్ఛేత్ ||

(కర్త యీక్రిందివాక్యములను ఉచ్చరించి ఆపశ్యరమును గురువు చేతికప్పించి సాష్టాంగప్రణామ మొనరించవలయు).

“ మహానుభావ శిశోరస్య శివదీక్షాసంస్కారపర్యంత మావామేన తత్రాధికారిత్వా ”

ఇతిపాత్రం గురుహస్తే సమర్ప్య సాష్టాంగ ప్రణామం
కుర్యాత్ ||

తతో గురుః : — తర్వాత గురువు

ప్రాప్తంపంచాచార్యభక్తగణాద్యనుమరిస్తే శివలింగసం
స్కారే బద్ధపరికరో భూయాత్ || (మతమయ్య ప్రస్తుతమున్న పంచా
చార్యులయనుమతిచే శివలింగమునకు సంస్కారముచేయు వారంభించవలయును).

తతః పంచాచార్యకలశాన్ విధివత్ప్రతిష్ఠాప్య || సంపూజ్య ||
(పంచకలశములను విధిప్రకారము స్థాపించి పూజించవలయు)

తతః గురుస్తరణపూర్వకం లింగస్య శిల్పిదోషనివృత్త్యర్థం పవ
మానస్సువర్షనేతి కుళాగ్రోద్వతైః సంస్రోక్ష్య ||

(ఈక్రిందిమంత్రమును పఠించుచు కుళాగ్రములచే శివలింగముపై
యదకమును ప్రోక్షించవలయును).

“ పవమానస్సువర్షనః పవిత్రేణ విచర్షణిః యః పూ
త్యానపునాతు మా పునంతు మా దేవజనాః । పునంతు మన
వో ధియా । పునంతు విశ్వ ఆయనః జాతవేదః పవిత్రవత్
పవిత్రేణ పునాహి మా శుక్రేణ దేవదీద్యతు అగ్నే క్ర
త్యాక్రతూగ్ంరనుయత్రేపవిత్రమర్చిషి । అగ్నే వితతమంత
రా బ్రహ్మ తేనపునీమహే ఉభాభ్యాం దేవసవితః । పవిత్రేణ
నవేన చ ఇదంబ్రహ్మపునీమహే । వైశ్వదేవీపునతీదేవ్యా
గాత్ యస్మై బహిష్త నువోవీతపృష్ఠాః । తయామదంత

తస్యధర్మాద్యేషు । వయగ్ం స్యామ పతయో రయీణాం నై
 శ్వానరో రశ్మిభిర్మాపునాతు । వాతః ప్రాణేనేషి రోమయో
 భూః ద్యావాపృథివీ పయసా పయోభిః । రుతావరియజ్ఞయే
 మాపునీతాం । బృహద్భి స్స వితస్తృభిః । వర్షిష్టే ద్వేవమ
 న్వభిః । అగ్నే దత్తైః పునాహిమా యేన దేవా అపునత ।
 యేనాపో దివ్యం కశః తేన దివ్యేన బ్రహ్మణా ఇదం బ్రహ్మ
 పునీమహే యః పావమానీరధ్యేతి । ఋషిభిస్సంభృతగ్ం
 సం । సర్వగ్ం సపూతమశ్నాతి । స్వదితం మాతరిశ్వనా
 పావమానీర్యధ్యేతి ఋషిభిస్సంభృతగ్ం సం । తస్మై సర
 స్వతీదుహే క్షీరగ్ం । సర్పిర్మదూదకం । పావమానీస్వస్త్వ
 యనీః । సదుఘాహి పయస్వతీః । ఋషిభిస్సంభృతో రసః
 బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హితం । పావమానీర్ధిశంతు నః । ఇ
 మం లోకమథో అముం కామాస్సమర్థయంతు నః । దేవీరేవై
 స్సమాభృతాః పావమానీస్వస్త్వయనీః । సదుఘాహిఘృత
 శ్చృతః । ఋషిభిస్సంభృతో రసః బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హి
 తం । యేన దేవాః పవిత్రేణ ఆత్మానం పునతే సదా । తేన
 సహస్ర్రుధారేణ పావమాన్యః పునంతు మాం । ప్రాజాపత్యం
 పవిత్రం శతోద్యామగ్ం హిరణ్మయం । తేన బ్రహ్మవిదో
 వయం పూతం బ్రహ్మపునీమహే । ఇంద్రఃస్సనీతిస్సహ మా
 పునాత్ । సోమస్వస్త్వా వరుణస్సమీచ్యా యమో రాజాః

[వముణాభిః పునాతుమా । జాతవేదామూర్జయంత్యా
పునాతు]

ఇతి కుళాగ్రోద్యతైః సంప్రీక్ష్య ॥

ఓం నిధనపతయే నమః । నిధనపతాంతికాయ నమః ।

ఓం ఊర్ధ్వాయ నమః । ఊర్ధ్వలింగాయ నమః ।

ఓం హిరణ్యాయ నమః । హిరణ్యలింగాయ నమః ।

ఓం సువర్ణాయ నమః । సువర్ణలింగాయ నమః ।

ఓం దివ్యాయ నమః । దివ్యలింగాయ నమః ।

ఓం భవాయ నమః । భవలింగాయ నమః ।

ఓం శర్వాయ నమః । శర్వలింగాయ నమః ।

ఓం శివాయ నమః । శివలింగాయ నమః ।

ఓం జ్వలాయ నమః । జ్వలలింగాయ నమః ।

ఓం ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలింగాయ నమః ।

ఓం పరమాయ నమః । పరమలింగాయ నమః ।

“ ఏతత్సోమస్య సూరస్య సర్వలింగగ్ం స్థాపయతి
పాణిమంత్రం పవిత్రం ” ॥

ఇతి శివలింగం గృహ్నియాత్ ॥ (ఈమంత్రముచే శివలింగము
ను రీతుకొనవలయును).

“ దేవస్య త్వ సవితుః ప్రసవేశ్వినోర్బాహుభ్యాం
పూజ్ఞో హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి ”

ఇత్యనేన వామహస్తే నిధాయ || (ప్రామంత్రముచే యెడమచేతి యందుంచుకొని)

“ ఆపోహిష్యేతి ” శుద్ధజలేన ప్రక్షాళ్య || (ఈక్రింది మంత్రముచేత కడుగవలయును.)

“ ఆపోహిష్ఠామయో భువంతాన ఉర్ద్వేదధాతన । మహే రణాయచక్షనే । యో వశ్శివతమో రనస్తస్య భాజయతే హనః । ఉశతీరివ మాతరః । తస్మా అరంగమామవో యస్య క్షయాయ జన్యథ । ఆపోజనయథాచనః ” ||

“ నమస్తే రుద్రమస్య వ ఉత్తోత ఇషవేనమః ”

ఇత్యనువాకేనామలకమార్గేనోద్వర్తనం కృత్వా || (సిక్రింది దుద్రయను వాకమంత్రముచేత ఉసిరికాయల చూర్ణమును లేపనమున ర్చనలయు.)

“నమస్తే రుద్ర) మస్యవ ఉత్తోత ఇషవే నమః । నమస్తే అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యాముత తే నమః । యా త ఇషుశ్శివ తమా శివం బభూవ తే ధనుః । శివా శరవ్యా యా తవ తయా నో రుద్ర మృడయ । యా తే రుద్ర శివా తనూర ఘోరా పాపకాశినీ । తయా నస్తనువా శస్త్రమయా గిరిశ న్తాభిచాకశీహి । యామిషుం గిరిశస్త్ర హస్తే విభర్ష్యస్తవే । శివాం గిర్మిత తాం కురు మాహిగ్ంసీః పురుషం జగత్ ।

శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛా వదామసి । యథా నస్సర్వ
మిజ్జగద యత్కృగ్ం నుమనా అసత్ అద్యవోచదధివక్తా ప్ర
థమో దైవో భిషక్ । అహీగ్ంశ్చ సర్వాన్ జమ్భయన్తస్స
ర్వాశ్చ యాతు ధాన్యః । అసౌ యస్తామ్రా అరుణ ఉత
బభ్రుస్సుమంగళః । యేచేమాగ్ం రుద్రా అభితో దిక్షు ।
శ్చితాస్సహస్రశో వైషాగ్ం హేడ ఈమహే । అసౌ
యోవనర్పతి నీలగ్రీవో విరోహితః । ఉత్తై నం గోపా అదృ
శన్న దృశన్నుదహార్యః । ఉత్తై నం విశ్వా భూతాని స దృ
ష్టో మృడయాతి నః । నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రా
క్షాయ మీఘషే । అథో యే అన్య సత్వానోహం తే
భ్యోకరం నమః । ప్రముంచ ధన్వన్తస్త్వముభయోరార్త్తి
యోజ్యాంయాశ్చ తే హస్త ఇషవః । పరాతా భగవో
వప ఆవతత్య ధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే । నిశీర్య
శల్యానాం ముఖా శివో నస్సుమనా భవ । విజ్యం ధనుః
కపర్దినో విశల్యో బాణవాగ్ం ఉత । అనేశన్నస్యేషవ ఆభు
రన్య నిషంగధిః । యా తే హేతిర్మీడుష్టమ హస్తే బభూ
వ తే ధనుః । తయాస్మాన్ విశ్వత స్త్వమయత్కయాపరిభృ
జ । నమస్తే అస్త్రాయుధాయానాతతాయ ధృష్ణవే । ఉభా
భ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే । పరి తే
ధన్వనో హేతిరస్మాన్వృణక్తు విశ్వతః । అథో య ఇషుధి

స్తవారే అస్మిన్ని ధేహితం” ।

మధ్యేమధ్యే ॥ (నడుమ నడుమ)

“ఓంనమశ్శంభవేచ మయోభవేచ నమశ్శంకరాయచ
మయస్కరాయచ నమశ్శివాయచ శివతరాయచ” ।

ఇతి శుద్ధ జలేన సంస్నావ్య ॥ (పైచుత్తమను చదువుచు
శుద్ధజలముచేత అభిషేకమునర్పవలయును.) అష్టవిధార్చనం
కుర్యాత్ ॥

జ లా ధి వా న : .

పునః ప్రాణానాయమ్య ॥

ఏవంగుణ.....శుభతిథౌ । లింగస్య శిలదోషనివృ
త్తిర్థం జలాధివాసం కరిష్యే ॥

ఇతి సంకల్ప్య ॥ (ప్రైవతకారము సంకల్పముచేసి) పంచ
కలశస్య వారుణభాగే పూర్ణకుంభం నిధాయ తస్మిన్ కుంభే లిం
గం నిక్షిప్య ॥ (పంచకలశములకు పశ్చిమభాగమందు వేరేయొకకుం
భమును స్థాపించి అకలశమునందు లింగమునునిలిచి) నమక-చమక-శ్రీ
నూక్త-పురుషనూక్తైః జలాధివాసం కారయేత్ ॥ (నమక-చమక
శ్రీస్తూక-పురుషనూక్తాది మంత్రములచేత జలాధివాసము చేయించవ
లయు.)

తదభావే:— (లేకపోయినచో నిక్రింది నూక్తమును పఠించు
చు జలాధివాసమును చేయవలయును).

రుద్రసూక్తం .

ఓం పరిణో రుద్రస్య హేతివృణక్తు పరిత్యేషస్య
 దుర్మగిరఘాయోః । అవస్థి రామఘవద్భు స్త నుష్య మీఙ్వ
 స్తోకాయతనయాయ మృడయస్తుహి శృతం గర్తనదం యు
 వానం మృగన్న భీమముపహర్తుముగం మృడాజర్మితే రుద్ర
 స్తవానో అన్యంతే అస్మిన్ని వవంతు సేనాః । మీఢుష్టమశి
 వతమ శివోనన్సుమనాభవ పరమేష్వుక్ష ఆయుధం సిఢాయ
 కృత్తి వసాన ఆచర పినాకం బిభృదాగహి అర్హా బిభర్షి
 సాయకాని ధన్వాఅర్హన్నిష్కం యజ తంవిశ్వరూపం ఆ
 ర్హన్నిదం దయసే విశ్వమర్భవం నవా ఓపి యోరుదత్వ
 దస్తి । త్వమగ్నే రుద్రోఅనురో మహోదివః త్వగ్ం శ
 ధ్దోమారుతం పృక్ష ఈశిషే త్వం వాతైరరుణైయాసి
 శంగయాత్వం పూషావిధతః పాసినుత్మనా । ఆపోరాజానమ
 ధ్వరస్య రుద్రగ్ం హోతారగ్ం సత్యయజగ్ం రోదస్యోః
 అగ్నింపురాతనయితోరచిత్రాద్ధిరణ్యరూపమవసే కృణు
 ధ్వం ” ॥

ఇతి రుద్రసూక్తేన జలాధివాసం కారయేత్ సర్వత్ర ముహూ
 ర్తాంతమధివాసః ॥ (ఈరుద్రసూక్తముచేత రెండుభుజియలమట్టు
 కైనది జలాధివాసమును చేయవలయును.)

అష్ట విధార్చనం కృత్వా ॥ (శ్రుతయందు వ్రాసిన ప్రకారము
 అష్టవిధార్చనముచేసి) తతః మూలమంత్రేణ ఉక్తాయ ॥ (మూల

మంత్రము (ఓంనమఃశివాయ) చేతతీసుకొని) అపోహిష్ఠైః శుద్ధో
దక్షేన సంస్పృశ్య || (౬ శ్రుతియందుగడు "అపోహిష్ఠైః" యనుమంత్ర)
ముచేత శుద్ధోకదస్నానము చేయించి) అష్ట విధార్చనైస్సంపూజ్య ||
(అష్టవిధార్చన మొనరించి) మూలమంత్రేణ అష్టోత్తరశతమభి
మన్త్య || (మూలమంత్రమును ౧౦౮ మాత్రలు అభిమన్తించి
వలయును).

ధాన్యాధివాసః.

పునః ప్రాణానాయమ్య || ఏవం.....

శుభతిథౌ । శివలింగస్య దేవతాబీజత్వే సిద్ధ్యర్థం ధా
న్యాధివాసం కరిష్యే ||

ఇతి సంకల్ప్య || (మరల ఆచమనప్రాణాయామములనుచేసి పై
ప్రకారము సంకల్పమును చేయవలయును).

కలశస్యశాంకరే భాగే షట్సంమార్జనేన భూశుద్ధిం కృత్వా రం
గవల్క్యాద్వృష్టదలవద్దం విలిఖ్య తదువరి తండులవూరిత పాత్రం
నిధాయ || తస్మిన్లింగం నిక్షిప్త్య || (పంచకలశమునకు ఈశాన్యలో
గమించు షట్సంమార్జనముచేసి [గోమూత్రం-గోమయం-గోరోజనం-
గోక్షీరం-గోదధి-గోఘృతం, ఇతి షట్సంమార్జనాని] అవ్రపంచితము-
అవ్రపేద-గోరోజనము-అవ్ర హిం-అవ్ర పెరుగు-అవ్ర నెయ్యి-నియాదాను
కలిపి వీటిచే భూమిని అలంకరింపవలయును. తరువాత అష్టదశ పద్మము

మొగ్గునుచేసి దానిపై నొకతామ్రాలమువలయు బియ్యముపోసి
చిక్రించి మంత్రముచేత లింగమునుంచవలయును)

భూమిభూమా ద్యౌవరిణాంతరిక్షం మహిత్యా ।
 ఉపస్థేతేదేవ్యదితేగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయాదధే । ఆయం
 గాః పృథ్విరక్షమిదసవన్నాతరం పునః । పితరం చ ప్రయం
 త్సువః త్రిగంశద్ధామవిరాజతి వాక్పతంగాయ శశేయే ।
 ప్రత్యస్య వహద్భుభిః । అస్యప్రాణాదపానత్యంతశ్చరతిరోచ
 నా । వ్యఖ్యన్మహిషస్సువః । యత్వాకృద్ధః పరోవపమన్య
 నా యదమత్యా । సుకల్పమగ్నే తత్తవ పునస్తాన్వీదీవయా
 మసి । యతే మన్యవరోప్తస్య పృథివీమనుదధ్వసే । ఆది
 త్యా విశ్వే తద్దేవా వసవశ్చ సమాభరన్ మనోజ్యోతి
 జాషతా మాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధా
 తు బృహస్పతిస్తనుతామిమన్నో విశ్వేదేవా ఇహ మాద
 యంతాం ” ॥

ఇతి లింగం నిక్షిప్త్య ॥ (తరువాత లింగముమీద చేతినునిచి
 ని నిక్షిప్తింపి మంత్రమును చదివవలయును.)

యాజుతా ఓషధయో దేవేభ్యస్త్రీయుగం పురా ।
 మందామిబభ్రాణామహగ్ం శతం ధామాని సప్త చ శతం
 వో అంబుధామాని సహస్రముతవో రుహః ॥ అథా శతశ్ర
 త్వో యూయమిమమ్మే అగదం కృతా పుష్పావతీః ప్ర
 నూవతీః ఫలిసీరఫలాడిత అశ్వాయువసజత్వరీర్వరుధః పార
 ఇష్టువః । ఓషధీరతి మాతర స్తద్వోదేవిరుపబృవే । రహగ్ం

సి విఘ్న తీరితరపః । చాతయమానాః । అశ్వత్థే వో నిషూ
 డనం । పల్లవే వో వసతిః కృతాః గోభాజ ఇత్కిలానథ య
 త్సనవథ పూరుషా । యదహంవాచయన్నిమా ఓషధీర్హస్త
 ఆదదే । ఆత్మాయక్షుస్య నన్యతి । పురా జీవగృభో యథా ।
 యదోషధయస్సంగచ్ఛంతే రాజానస్సమితావివ విప్రస్స ఊ
 చ్యతే భిషగ్రక్షోహః మీవజాతనః । నిష్క్రుతిర్నామ వో
 మాతాథాయూయగ్ంస్థ సంకృతీః । సరాః పత్రత్రిణీః ।
 స్తనయదామయతినిష్క్రుత । అన్యాయో అన్యాయవత్సన్యా
 న్యస్యా ఉవాసత । తాస్సర్వా ఓషంధయస్సంవిదానా ఇదం
 మే ప్రాప్తవతా వచః । ఉచ్చుష్మా ఓషధీనాం గావో గోష్ఠా
 దివేరథే । ధనగ్ం సనిష్యంతీనామాత్మానం తవ పూరుషా
 అతివిశ్వాః పరిష్ఠా తేనై వవ్రజమక్రముః । ఓషధయః ప్రా
 చుచ్యపుర్యత్కించ తనువాగ్ం రపః । యాః । త ఆతస్థురా
 త్మానం య ఆవివిశుః పరుఃపరుః తాస్తేయక్షుం విబాధం
 తాముగ్రో మధ్యమశీరివ । సాశం యక్షు ప్రపతశ్యేనేన
 కేడిదీవినా । సాశం వా తస్యధ్రాజ్య సాశంసస్యనిహః కయా
 ఆశ్వావతీస్సామవతీః మూజయంతీ ముదోజన ఆవిత్సి స
 ర్వాఓషధిరస్మా అరిష్టతాతయే ॥ యాః ఫలిసీర్యా ఆఫలా
 పుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః బృహస్పతి ప్రసూతస్తానో ముంచ
 త్వగ్ం హసః । యాః ఓషధయస్సామరాజ్ఞః ప్రవిష్టాః పృథి

పీమను । తాసాంత్య మన్యుత్తమా । ప్రణో జీవాతవే
నువ । అవవతంతీరవదంతి వా । ఓషధయః పరి । యం జీ
వమశ్చ వామహే । సనరిష్యాతి పూరుషః । యాశ్చీదమువ
శృణ్వంతి యాశ్చదూరంపరాగతాః । ఇహసంగత్య తాస్స
ర్వాః । అస్మైసంధత్త భేషజం । మావోనిషత్తసితాయస్మై
చాహం ఖనామి వః । ద్విపశ్యతుష్పదస్మాకం సర్వమస్త్య
నాతురం । ఓషధయస్సంవదంతే సోమేన సహరాజ్ఞా । య
స్మై కరోతి బ్రాహ్మణస్తగ్ం రాజః పారయామసి ।

ఇతి సూక్తేన లింగం స్పృష్ట్వా జపేత్॥ మూల మంక్రేణ
ఉత్థాయ॥ ఆష్ట విధార్చనం కుర్వాత్॥ మూల మంక్రేణాష్టోత్త
ర శత మభిమన్త్య॥ (మూలమంక్ర)ముచేత విష్యములోనుంచి లిం
గమునుతీసి త్రస్తము మొదట “సూచన” లో వ్రాసిన ప్రకారము
ఆష్టవిధార్చనముచేత పూజించి గం పార్డు మూల మంక్రమును జపించ
వలయు.) తతః పంచగవ్యై స్తత్తన్త్రంక్రేణ స్నానయేత్॥(తర్వాత పం
చగవ్యములతో వాయామంక్రములచేత స్నానము చేయించవలయును.)

అథ పంచగవ్యస్నానం.

గాయత్ర్యాగోమూత్రం :—

“ఓం భూర్భువస్సువః ఓంతన్నవితుర్వరేణ్యం భర్గో
దేవస్య ధీమహి । ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ ”॥

(యమంక్రముచేత ఆపుపంచిలముతో స్నానము చేయించ
వలయు.)

గంధద్వారేతి గోమయం :—

“గంధద్వారాం ధురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం ।
ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయేశ్చియం॥
(అనుమంత్రి ముచేత అపుషేడతోసు.)

శుక్రమగీరిగోఘృతం :—

“ శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి దేవో వస్సవితోత్పు
నాతు । అచ్చిదేణ పవిత్రేణ వసోస్సూర్యస్యరస్మిభిః ”॥
(అనుమంత్రి ముచేత అపుషేడతోసు.)

దధిక్రా వణ్ణో ఇతిగోదధి :—

“ దధిక్రావణ్ణో అకారిషం జిష్ణోరశ్వస్యవాజినః । సు
రభినో ముఖాకరల్పాణః ఆయుగ్ం పితారిషత్ ”॥
(అనుమంత్రి ముచేత అపుషేడతోసు.)

అప్యాయస్వేతి క్షీరం :—

“అప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వతస్సోమ మృష్ణీయం ।
భవా వాజస్య సంగథే”॥

(అనుమంత్రి ముచేత అపుషాంతోసు.)

దేవస్య క్షేతి కుశోదకం :—

“దేవస్య త్వా సమితుః ప్రసవేశ్వినోర్బాహుభ్యాం ।
పూష్ణో హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి”॥

(అనుమంత్రి ముచేత దర్భాగ్రజలముచేతను.)

తతః

“ నమశ్శంభవేచ మయోభవేచ నమశ్శంకరాయచ
నమశ్శివాయచ శివతరాయచ ”

ఇతి శుద్ధోదకే నస్నావయేత్ ||

అష్ట విధార్చనం కుర్యాత్ || (అనుమంత్రముచేత శుద్ధజలము
తోను స్నానము చేయించవలయును.)

మూల మంత్రేణాఘోర్తర శత మభిమంత్ర్య : (మూల మం
త్రముచేత ౧౦౮ మారులు అభిమంత్రించవలయును.)

తతః పంచామృతైః వృథక్ వృథక్ స్నావయేత్ || (తర్వాత
పంచామృతములచేత వేరువేరుగా స్నానము చేయించవలయును.)

అథ పంచామృతస్నానం.

క్షీరం:— “ ఆప్యాయస్వ నమేతు తే విశ్వతస్సమ వృష్టి
యం । భవా వాజస్స సంగథే । ఓం శ్రీశివలిం
గాయనమః ॥ క్షీరేణ స్నావయామి ॥ ”

(అనుమంత్రముచేత హరితో అభిషేకమునంది.)

ఉదకం:— “ ఈశానస్సర్వవిద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతా
నాం । బ్రహ్మధివతిర్బ్రహ్మణోధివతిబ్రహ్మ
శివో మే అస్తు సదాశివోం ” । ఓం శ్రీశివలిం
గాయనమః । శుద్ధోదకేన స్నావయామి ॥

(యిది ఉదకముచేత స్నానము చేయించవలయును.)

దధి :— “దధి క్రావణ్యో ఆకారిమం జిహ్వోరశ్వస్య వాజి
నః । సురభిన్ ముఖాకరత్ప్రణాతయూంపి
తారివత్ ” ॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥
దధ్నా స్నాపయామి ॥

(అమృతగుహతోను జలకమౌనర్పి) .

శుద్ధజలం :— “తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ
ధీమహి । తన్నో రుదః ప్రచోదయాత్ ” ॥
ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥ శుద్ధోదకేన స్నాప
యామి ॥

(అమృతగుహచేత శుద్ధజలమౌనర్పి)

ఘృతం :— “శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి దేవో వస్సవి
తోత్పునాత్వచ్చిదేణ పవిత్రేణ వసోస్సూర్య
స్మరశ్మిభిః ” ॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥
ఇతి ఘృతేన స్నాపయామి ॥

(అమృతగుహచేత అమృతయ్యౌనర్పి)

శుద్ధజలం :— “అఘోరేభ్యోథ ఘోరేభ్యో ఘోర
ఘోరతరేభ్యస్సర్వేభ్యస్సర్వకర్షేభ్యో నమ
స్తే అస్తు రుద్రీరూపేభ్యః ” ॥ ఓం శ్రీశివలింగా
యనమః ॥ శుద్ధోదకేన స్నాపయామి ॥

(ఈమంత్రముచేత శుద్ధజలమౌనర్పి)

మధు :— “మధునాతా ఋతాయతే మధు క్షరంతి
సింధవః మాధ్వీర్నస్సంతోషధీః మధునక్తము
తోషసి మధుమత్పార్థివగ్ంరజః । మధు ద్వా
రస్తు నః పితా మధుమాన్సో ననస్పతిర్మధు
మానస్తు సూర్యః మాధ్వీగావో భవంతు
నః ” ॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః । మధునా
స్నాపయామి ॥

(యశుమంత్రముచేత శేనతోసు)

శుద్ధజలం :— “సద్యోజాతం ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయ
వై నమోనమః । భవే భవేనాతిభవే భవస్య
మాం భవోద్భవాయ నమః ” ॥ ఓం శ్రీశివ
లింగాయనమః ॥ శుద్ధోదకేన స్నాపయామి ॥

(యశుమంత్రముచేత శుద్ధజలముతోసు)

ఫలోదకం :— “యాః ఫలినీర్యా అఫలా పుష్పా యాశ్చ
పుష్పిణీః బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముంచ
త్వగ్ంహసః ” ॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥
ఫలోదకేన స్నాపయామి ॥

(యశుమంత్రముచేత ఫలోదకముతోసు)

అప్రోహిష్యేతి మంత్రేణ పునః శుద్ధోదకస్నానం ॥ (౭ చేత
యంతుడు “అప్రోహిష్యా” యశుమంత్రముచేత శుద్ధోదక స్నాన
ము చేయించవలయును.)

తతః శివలింగం శుద్ధవస్త్రేణాచ్ఛాద్య || (స్నానానంతరము
శివలింగమును వస్త్రముతో గప్పవలయును.)

ప్రాణప్రతిష్ఠాకర్మము :

ఓం అస్యశ్రీ శివలింగ ప్రాణప్రతిష్ఠాపన మంత్రస్య ।
బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర ఈశ్వర సదాశివ ఋషయః । ఋగ్యజు
స్సామాధర్వా శృందాంసి । సకలజగత్సృష్టిస్థితిసంహారకారి
ణీ ప్రాణశక్తిః పరాదేవతా । ఆం బీజం । హ్రీం శక్తిః ।
కోం కీలకం । అమృతలింగమధ్యే మహాదేవప్రాణవృత్తి
ష్ఠాసిద్ధ్యథాం జపే వినియోగః ॥

ఓం ఆం హ్రీం కోం ఆకాశవాయు వహ్ని సలిలపు
ధివ్యాత్మనే ఆం కం ఖం గం ఘం జం అం హ్రీం కోం
అం ఓం అంగుష్ఠాభ్యాంనమః । ఆం హ్రీం కోం శబ్దస్పర్శ
రూప రసగంధాత్మనే ఇం చం ఛం జం ఝం ఇం ఆం హ్రీం
కోం ఈం ఓం తర్జనీభ్యాంనమః । ఓం అం హ్రీం కోం
త్వక్చక్షు శ్రోత్ర జిహ్వఘ్రాణాత్మనే ఓం టం ఠం డం ఢం
ణం ఓం అం హ్రీం కోం ఓం మధ్యమాభ్యాం నమః ।
ఓం అం హ్రీం కోం వాక్పాణిపాదసాయూపస్థాత్మనే ఏం
తం థం దం ధం నం ఓం అం హ్రీం కోం ఓం అనామికా
భ్యాం నమః॥ ఓం అం హ్రీం కోం మనోబుద్ధ్యహంకార

చిత్తవిజ్ఞానాత్మనే ఓం పం ఫం బం భం మం ఖౌం అం
హ్రీం కోం కనిష్ఠికాభ్యాం నమః । ఓం అం హ్రీం క్రోం
వచనాదానగమన విసర్జనానందాత్మనే అం యం రం లం
వం శం షం సం హం శం ఊం అం హ్రీం కోం అం కర
తలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః ॥ ఏవం హృదయాధిపడంగన్యా
నః ॥

(అని కరవ్యాసమునుచేసి ఇదేప్రకారము హృదయవ్యాసమును
చేయవలయును. కాని అంత్యమందు మాత్రము పైవకనుపరచిన ప్ర
కారము శిరసేస్వాహాభియైవషట్ అనిమాత్రము చెప్పవలయును.)

ఓం హం ఆకాశాత్మనేతి హ్రం హృదయాయనమః ।
ఓం యం శబ్దస్పర్శేతి హ్రీం శిరసేస్వాహా ॥ ఓం రం త్వక్చక్షు
రితి హూం శిఖాయైవషట్ । ఓం లం వాక్పాణిశి ఘ్రీం
కవచాయ హుం ఓం అం వచనగమనేతి హ్రాం నేత్రత్ర
యాయ వౌషట్ ఓం అం హ్రీం క్రోం మనోబుద్ధ్యహం
కారేతి హ్రః అస్త్రాయ ఫట్ ॥

ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్దంధః । ధ్యానం । రక్తాం
బోధిస్థపోతోల్లసదరుణసరోజాధిరూఢా కరాబ్జైః । పాశం
కోదండమిక్షూన్ధవమళి గుణమప్యంతుశం పంచబాణాః ।
బిభ్రాణాన్మృక్కపాలం త్రినయనవిలసత్ప్రసవక్షోరుహాఢ్యైః ।
దేవీ బాలార్కవర్ణా భవతు నుభకరీ ప్రాణశక్తిః పరా నః ॥

ఇతిధ్యాత్వా || (అనిధ్యావించి)

ప్రక్షాలితనూతనవస్త్రేణాత్మానం దేవం చాదృత్య ।
దక్షిణహస్తేనాచ్ఛాద్య ||

(కొత్తదగు శుభ్రవస్త్రముతో లింగమునకు దనకును మునుకుగా
వేసికొని కడిచేతితోపట్టి)

“ ఓం అముష్యప్రాణ ఇహ ప్రాణ స్సోహంస్సోహం
హం ” ||

ఇతిబ్రహ్మభాగే || (అని ఉచ్చరించి బ్రహ్మభాగమందు)
(బ్రహ్మభాగమనగా “ పాదాదినాభివర్ణంతం ” పాదములు మొద
లుకొని నాభిపర్యంతము)

“ ఓం అముష్యజీవ ఇహస్థితః సోహంస్సోహం ” ||

ఇతివిష్ణుభాగే || (అని ఉచ్చరించి విష్ణుభాగము అనగా)
నాభ్యాదిహృదయపర్యంతం || (నాభిమొదలుకొని హృదయము
వరకు)

“ ఓం అముష్యసర్వేంద్రియాణి వాఙ్మనశ్చక్షుశ్శోభ్రీ
త్రజిహ్వోఘ్రాణ ఇహైవాగత్య సుఖించిరం తిష్ఠంతు సావీ
హం ” ||

ఇతి రుద్రభాగే || (అనిఉచ్చరించి రుద్రభాగము అనగా
“ హృదయాది మస్తకపర్యంతంవిన్యస్య ” హృదయము మొదలుకొ
ని మస్తకపర్యంతము] స్ఫుచ్చేనుసలయును. తర్వాత)

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం అముష్య ప్రాణా ఇహ ప్రా
ణాస్సోహంసోహం । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం అముష్య జీవ
ఇహ స్థితస్సోహం సోహం । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం ఓం అ
ముష్య సర్వేంద్రియాణిహం సోహంసోహం । ఓం ఆం హ్రీం
క్రోం వాఙ్మనశ్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వహూణా ప్రాణాపాన
వ్యానోదానసమాననాగకూర్మకృకరదేవదత్తధనంజయాదివశ
ప్రాణా ఇహగత్యాగత్య । ఆగచ్ఛాగచ్ఛ ఆకర్షయాక
ర్షయ । సుఖించిరం తిష్ఠంతుస్సాహు ॥

ఆం హ్రీం క్రోం టం తం డం ధం ణం వాక్పాణి
పాదపాయూపస్థాత్మనే । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం ఐం తం
థం దం ధం నం త్వక్షక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వహూణాత్మనే ।
ఓం ఆం హ్రీం క్రోం ఓం పం ఫం బం భం మం ఘం
మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్త విజ్ఞానాత్మనే ఓం ఆం హ్రీం
క్రోం యం రం లం వం శం మం హం శం ఘం వచనా
దానగమనవిసర్జనానందాత్మనే । అముష్య ప్రాణా ఇహ
ప్రాణా అముష్య జీవ ఇహ స్థితః అముష్య సర్వేంద్రియా
ణి కాయవాఙ్మనశ్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వహూణావాక్పాణిపాద
పాయూపస్థాస్పృక్ మేదో స్తిమజ్జాశుక్లమనోబుద్ధ్యహంకారచి
త్తాని ఇహమృతలింగమధ్యే సమావిశ్య సుఖం చిరంతిష్ఠం

తు స్వాహా ॥

(అనితఃచ్యురించి ప్రాశంధ్రియములను ప్రతిష్ఠాపనచేసి)

ఓం అనునీతే పునరస్మాను చక్షుః పునః ప్రాణమిహ
నో ధేహిభోగం జ్యోత్స్వశ్చేమ సూర్యముచ్చరంతమనుమ
తే మృడయానస్స్వస్తి ॥

ఇతి అం శ్రీం హ్రీం ఓం “మహావద్మవనాంతస్థ కార
ణానంద విగ్రహే । సర్వభూతహితేమాతే ఎహ్యేహి పరమే
శ్వరి” ఓం అం హ్రీం క్రోం ఆవాహితాభవ । ఆసీనాభవ ।
అవతుంతితాభవ । ప్రసీదాభవ । సుప్రసన్నాభవ । అ
స్మిన్ అమృతలింగమూర్తిమధ్యే మహాదేవం ప్రసన్నం
కురుకురుస్వాహా । హం స్లాం హం స్లీం హం స్లూం హం
స్లేం హం స్లైం హం స్లః ॥

శ్లో॥ “ఆగచ్ఛాదిత్యమధ్యస్థ పార్వతీసహితవ్రభో ।

అస్మిన్ బింబేవ్రతిదినం సన్నిధిర్భవశంకర ”॥

ఇతి సంప్రార్థన ॥ (యని ప్రార్థించి)

అఘ్నపాద్యాచమనాని దత్వా ॥ (అఘ్నముపాద్యము ఆచమ
నములనిచ్చి)

ఆవరణవస్త్రముఘ్నాటయేత్ ॥ (కప్పియుంచిన వస్త్రమును తీ
యవలయును.)

తతః పంచబ్రహ్మన్యాసం కుర్మాత్ ॥ (తర్వాత పంచబ్రహ్మ
న్యాసమును చేయవలయును.) తద్యథా ॥ (ఎటులనిన)

పంచబ్రహ్మన్యాసః .

ఓం హ్రం సం సద్యోజాతాయనమః ॥

ఇతి పాదా ॥ (అని పాదములను.)

ఓం హ్రీం మం వామదేవాయనమః ॥

ఇతి గుహ్యే ॥ (అని గుహ్యస్థానమందు.)

ఓం హ్రీం శిం అఘోరాయనమః ॥

ఇతి వృదయే ॥ (అని వృదయమందు.)

ఓం హ్రైం వాం తత్పురుషాయనమః ॥

ఇతి ముఖే ॥ (అని ముఖమందు.)

ఓం హ్రైం యం ఈశానాయనమః ॥

ఇతి శిరసి ॥ (అని శిరస్సునందును శ్వాసము చేయవలయు.)

అథవిధివ దష్టత్రింశత్కళాన్యాసం కుర్యాత్ ॥ (విధిప్రకారము అష్టత్రింశత్కళాశ్వాసమును చేయవలయును.)

“ శ్రీసాంబనదాశివదేవతాభ్యోనమః ” ॥

ఇతిధ్యానావాహనాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య ॥ (షోడశోపచారములచేత పూజించవలయు.)

తతః ॥ “ ఓం నిధనపతయేనమః ” ॥

ఇతిలింగంగృహ్ణాయ ॥ (అనుచు లింగమును తిసికొని.)

దేవసక్త్యేతి వామహస్తే నిధాయ ॥ “ దేవసక్త్యా ” (యని గత పాదమునందురుడు మంత్రముచేత ఎడమచేతియందుంచుకొని.)

పూర్వ పూజిత పంచకలశస్థోదకేన రుద్రసూక్తేన స్నాపయి
త్వా || (పూర్వము పూజించిన పంచకలశముల యందలినిటిని కొద్ది
కొద్దిగా తీసుకొని ౬వ పేజియందుగల బుద్ధిసూక్తముచేత స్నానము
చేయించ వలయు.)

“ చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం యేన పూతస్త
రతి దుష్కృతాని తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతాః అతిపా
ష్ఠానమరాతిం తరేమ ” ||

ఇతిగురుచరణోదకేన చాభిషిష్య || (ప్రైమంశ్రముతో గురుపా
దోదకముచేత అభిషేకమువరించి.) షోడశోపచారాః సమర్ప
యేత్ || (మరల షోడశోపచారములచేత పూజించి.)

శ్లో॥ యస్య స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజాక్రి
యాదిషు । న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యో
వందే సదాశివం ॥

శ్లో॥ మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం మహే
శ్వర । యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం
తదస్తుమే ॥

అనయా ధ్యానాది షోడశోపచారపూజయా భగవాన్
సర్వాత్మకః శ్రీసాంబనదాశివస్సుప్రీతస్సుప్రసన్నో వరదో
భవతు ” ||

సాక్షత హిరణ్యోదకం విసృజేత్ || (ప్రైమంశ్రములచేత ధ్యా
నించి అక్షరలు హిరణ్యముతో మూడుకొనిన ఉదకమును విడువ వల
యును.)

“అంగాదంగాత్సంభవసి హృదయాదధిజాయసే । ఆత్మా
వై పుత్రనామాసిసజీవ శరదశ్శంతం ”॥

ఇతి మంత్రేణ హిరణ్యం శిశోర్దక్షిణ కర్ణే నిధాయ ॥ (ఈ
మంత్రముచేత శిశువుపడిచెవిని బంగారమును ముట్టించవలయును.)
తేనైవమంత్రేణవామకర్ణేపి నిధాయ ॥ (మరల అదేమంత్రము ను
చురించుచు ఎడమచేవిలో ముట్టించవలయును.)

“అశ్మాభవ పరశుభావ హిరణ్యమస్తృతం భవ ।
పశూనాం త్వ హిం కారేణాభిజహ్నుమి.”॥

ఇతి మంత్రేణ తద్దిరజ్యేన అంగౌ అభివృత్తే ॥ (ఈమం
త్రమునుచురించుచు శిశువుచండుభుజములమీద బంగారుతో స్పృశిం
చవలయును.) ఆచార్యాః ॥ గాయత్ర్యా త్రివారం శిశోః పూర్వపూజిత
పంచకలశోదకేన మార్జనం కృత్వా ॥ (అనంతరము గురువు గాయ
త్రీమంత్రము జదివించు పంచకలశోదకముతో శిశువును మూడు సార్లు
మార్జనముచేసి) త్ర్యంబక మంత్రేణ భస్మ ధారయిత్వా ॥

“త్రియంబకం యజామహే ”

(అను మంత్రముచే భస్మమ్ముధరించవలయును.)

అథశిశోః పదస్యతమేషు స్థానేషు శివలింగం॥

“యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రం ప్రాజాపతేర్యత్స
హజంపురస్తాత్ । ఆయుష్యమగ్ర్యం ప్రతిముంచ శుభ్రం
యజ్ఞోపవీతం బలమస్తుతేజః ”॥

“పవిత్రం తేవితతం బ్రహ్మణస్పతే । ప్రభుర్గాత్రా

ని వర్షేషివిశ్వతః । అత స్తతనూనకతదామో అశ్నుతే శ్రి
తాసద్ధిధ్వహంత స్తత్సమాశత ॥

ఇది మంత్రేణ వట్ట వస్త్రేణ వా బద్ధియాత్ ॥ (ఈపైనుం
త్రముచేత కంఠముమొదలగు స్థానములందు శిశువునకు లింగమునుధరిం
చవలయును. లింగమును కావలయునుగాని వస్త్రమునందుగాని కట్టి
యుంచవలయు.) ఆశిష్టో వావయిత్వా ॥ (అకిర్యాదమునుచేసి)
యథావిధి శిశోః దక్షిణకర్ణే మంత్రోపదేశం కుర్యాత్ ॥ (పద్ధతి
ప్రకారము శిశువునకు కుడిచివి యందు మంత్రోప దేశమును చేయ
వలయును.)

అథ గురుపాదోదకప్రసాదః స్వీకరణీయః ॥

(తదవంతరము గురుపాదోదకము స్వీకరించవలయును.)

తతః ఏకస్త్రిపాత్రే మధుసర్పిషీ తత్తన్మంత్రేణ నిసీయ జాతం
శిశుం వక్షోద్ధృవం యథాతథైవ అవఘృష్ట ॥ మాతురుత్సంగే
ప్రాజ్ఞుభిస్థితశిశోః పితా ॥ (తండ్రి యొకపాత్రలో తన నయ్యి
నిలోని ఆయామంత్రములతో తల్లి తొడయందు పూర్వముఘముగామా
ర్చిస్తూ శిశువుయొక్క శిరస్సునుమార్చునును నిమంత్రమును పఠిం
చును.)

“ మేధాం తే దేవస్సవిత్వా మేధాం దేవీ సరస్వతీ ।
మేధాం తే అశ్వినౌ దేవావాధత్తాం వుష్కరప్రజా త్వయి
మేధాం త్వయిప్రజాం త్వయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు । త్వయి
మేధాం త్వయి ప్రజాం త్వయీంద్ర ఇంద్రియం దధాతు ।

త్వయి మేధాం త్వయి ప్రజాం త్వయి సూర్యో భ్రాజో
దధాతు ॥

ఇతి మధుసర్విషీ ప్రాశయేత్ || (తేన నయ్యని ద్రాగించవల
యును.)

“ సశిరాజాతవేదాః అక్షరం పరమం వదం । దేవా
నాగ్ం శిర ఉత్తమం జాతవేదనే శిరసి మాతవే బ్రహ్మభూ
భువస్సువరో ॥ ”

ఇతి హిరణ్యోదకేన వత్సాః దక్షణస్తనం దర్శయేత్ ||
(ఇట్లు పత్తియొక్క దక్షణస్తనమును దర్శించవలయు ప్రో
క్షించి.)

“ అయం కుమారో జరాం ధయత్ దీఘమా
యుః ॥ యస్మై త్వగ్ంస్తనప్రస్థాయాయువః చో య
శో బలం ॥ ”

ఇతి దక్షణస్తనం శిశోదద్యాత్ ||

(అస్తనమును పానముచేయించి.)

యథాచారం కరణీయం తతః భక్తమపేక్ష్య రాకర్మాంగ
క్లేన యథాశక్తిభోజయేత్ ||

(యథాప్రకారము ధర్మమహిశ్వరులను శక్త్యనుసారము భజింపజేయవలయును).

శ్రీమదుమారమణవదపంకజభృమరాయమాణా
 యుర్వేదభూషణ త్రిగుళ్య గ్రామ వాస్తవ్య
 రావికోటిమతీయ శ్రీబుచ్చమాన్నపూ
 ర్ణాఖ్య దంపతీ తనూజ భాగ్యనగరస్థ
 రావికోటిమతీయ వీరభద్రార్య
 నిచే సంగ్రహితమగు సాంధ్ర
 తాత్పర్య లింగధారణ
 విధిసమాప్తము

—
 ఇతి శివం ॥

శ్రీ

ఈ గ్రంథము నచ్చువేయుంచుటలో సహాయమొనర్చిన

దాతల నామములు.

రు.	పేరు	గ్రామము
౨౫	శ్రీ శ్రీ నందుల మతం మహానందయ్యగారు	బేగంపేట
౫	చి మ వీరభద్రశాస్త్రిగారు	యాదగిరి
౫	రా మ వీరభద్రయ్యగారు	వైద్యబాడు
౫	మటికె నాగయ్యగారు	సికింద్రాబాడు
౨	బంగి నాగయ్యగారు	మొలంగూరు
౨	కృష్ణసూరి మతం గంగాధరయ్యగారు	పులిగిళ్ల
౨	రావికోటి వీరయ్యగారు	రాయగిరి
౨	కె. సాంబసిద్ధయ్యగారు	మదికొండ
౨	చిత్తారు మల్లయ్యగారు	చర్లవల్లి
౨	కర్తె లింగప్ప శివప్పగారు	ఇబ్రాహింపట్నం
౨	ఉడుకుళ్ల మల్లయ్యగారు	రావిరాల
౧	కంటూల రాజయ్యగారు	నేరడ
౧	చిత్తారు గంగయ్యగారు	చర్లవల్లి
౧	కడ్లి శివయ్యగారు	సుఖానపురం
౧	జోతి భూమయ్యగారు	కొలనుపాక
౧	బకునా సోమయ్య మొకద్దం గారు	ఆర్లుట

ఈక్రింది మహాశయులు వాగ్దానమొనర్చిరిగాని యింకను పంపలేదు. ఆయినను పవిత్రక్షేత్రమగు కొలనుపాకయందు

ఒప్పుకొనిన ప్రకారము తమవాగ్దానమును త్వరగా బంపగల
రనెడి విశ్వాసముతో వారిపేరులను సహితము ప్రకటించినారము.

రు.	పేరు	గ్రామము
౬	శ్రీ శ్రీ తోటమతం గురుశాంతయ్యగారు	కొండనాగోలు
౭	,, నదిపూడి భవానయ్యగారు	చేర్యాల
౮	,, వెద్ద మతం వరమేశ్వరయ్యగారు	కొలనుపాక
౯	,, కురువమతం సీలకంఠయ్యగారు	,,
౧౦	,, వైశ్యమతం నాగేంద్రయ్యగారు	,,
౧౧	,, జూలవల్లి రాజశిఖామణిగారు	జమ్మికుంట
౧౨	,, బంగినిమతం సీలకంఠయ్యగారు	మైలవరం
౧౩	,, కెంపినిమతం గురుపాదయ్యగారు	,,
౧౪	,, బూర్గులవల్లి మతం శంకరయ్య	
	చంద్రమౌళిగారలు	రేబర్తి
౧౫	,, గుండవరపు గంగయ్యగారు	సిరిపురం
౧౬	,, మతం గంగాధరయ్యగారు	యేదురాబాద్
౧౭	,, చదువుల రాజయ్యగారు	కొలనుపాక
౧౮	,, కోసీకి బుచ్చయ్యగారు	జలాలపురం
౧౯	,, జంగం శివరాజయ్యగారు	రావులవల్లి
౨౦	,, జంగం సిద్ధయ్యగారు	దిలావరపురం
౨౧	,, జంగం మల్లయ్యగారు	తంగిళ్లపల్లి
౨౨	,, మడుపతి గంగయ్యగారు	ఇబ్రాహింపట్నం
౨౩	,, రామగిరి మతం శంకరయ్యగారు	వట్టిపల్లి
౨౪	,, పువ్వాడి సోమయ్యగారు	నారాయణపురం
౨౫	,, బత్తుల కోటయ్యగారు	చర్లపల్లి
౨౬	,, బొజ్జ పాపయ్యగారు	సీరేముల

కాస్త్రీచిక్త్యాచుభవములందు అరితేరినవారిచేత నిర్మింపబడిన
మాయాషధములు ప్రసిద్ధములగుటకు కారణము.

పేరుకు దగిన గుణమే!

వీరామృతము: ఇదియొక కమ్మని పానకము.

భోజనమైనపిదపనందరును కొంచముబుచ్చుకొనదగును. రుచి
కర్మమై ఉత్సాహము గలిగించును. అజీర్ణము, క్షయ,
రక్తదోషము, దగ్గు, ధాతునష్టము, వాతరోగములనుబారదోలి
కొన యూపిరితోనున్నవారితోనైకము ప్రాణముబోసి బలము
నిచ్చుచున్నది కావున వీరామృతమని ప్రసిద్ధమయ్యె.

వెల. ౧ సీసా. ౧-౪-౦.

నారీసుధ: ఇది స్త్రీలపాలిటి కామభేనువనదగు
నొకరసాయనము. ఋతు శూల, రక్త ప్రదరము, క్షేక ప్రద
రము, అజీర్ణము, శరీరమునొప్పులు, యోని శూల, గర్భాశయ
దోషములను బోగొట్టి గొప్పగాబలమునిచ్చి కాంతినిగలిగించును.

వెల. ౧ సీసా ౧-౪-౦.

బాలసఖ: చంటిబిడ్డలుగలవారింట యిదితప్పక
నుండదగును. అజీర్ణము, కడుపుబ్బ, కడుపునొప్పి, జ్వరము,
వండ్లువచ్చునపుడుగల్గుబాధ, విరేచనము, వాంతులు మున్న
గుజాడ్యముల బోనణచి బిడ్డలనెప్పటికి మిత్రునివలె గాపాడు.

బుడ్డి ౧ వెల. ౧-౦-౦.

కొనువారెపోస్తు ఖర్చులు భరించవలెను

దొరకు స్థళము :—

రేణుక ఔషధాలయము,

౧౬౪౩, ఈసామియాబాజారు,

నైద్రాబాద్-దక్కన్.

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JANGAMANDIR
LIBRARY

Jangamwadi Math, VARANASI.

Acc. No.....*17.11.58*

అమూల్యగ్రంథములు.

౧. వీరశైవవివాహవిధి :—ఇందు కన్యానిశ్చయము మొదలు నాకబలి వర్యంతము సమస్తవిధులు ఆంధ్రకాత్వర్యముతో దెల్లముగవ్రాయబడినవి. వెల. రు. ౧.
౨. వీరశైవగోత్రసూత్రపటము :—ఇందు గోత్రసూత్రాభివ్రవరమంత్రములు విశదీకరింపబడినవి. వెల. ఆ. ౨.
౩. ఉమామాహేశ్వరవ్రతకల్పము :—అయిదు ఆధ్యాయములలో చక్కని తెలుగు కాత్వర్యము శ్లోకములతో సహా కలదు. వెల. ౪ ఆ.
౪. లింగధారణవిధి :—శాస్త్రోక్తముగ లింగధారణ మొనర్చు విధానమిందు తెలుగు కాత్వర్యముతోగలదు. వెల. ౬ ఆ.
౫. లింగధారణసిద్ధాంతము :—లింగధారణము వేదాగమ పురాణేతిహాస ప్రసిద్ధమని బలవత్తర ప్రమాణములతో నిరూపింపబడినది. వెల. ౨ ఆ.

ఇవి శాస్త్రీయమైన గ్రంథములు కావున నందరుతష్టక సంగ్రహింపవలసియున్నది. నైకము మనియార్చరుజేసిగాని వి. పి. ద్వారగాని పుస్తకములను దెప్పించుకొనవచ్చును

శివధర్మగ్రంథమాల,

౪౨౬౮, నజ్జలాల్ స్ట్రీట్,

సికింద్రాబాద్-దక్కన్.

బమ్మ వీరస్వామియ్యుల రాంరెడ్డి గారిబాల్ రెడ్డి అండు కంపెనీ.